

suhteestani portaisiin ja muuhun

kuvataiteen maisterin opinnäyte

siiri korhonen
4.10.2023

**TAIDE-
YLIOPISTO**

✘ KUVATAIDEAKATEMIA

Small white label with illegible text, likely providing information about the artwork.

”Exile and Pride”

n.172cm

puu ja näkymätön teräsrakenne

esitetty Kuvan Kevät-näyttelyssä Helsingissä touko-kesäkuussa 2023

ohjaava professori
opinnäytteen ohjaajat
kirjoitusseminaarin ohjaaja
näyttelyn kuraattori
näyttelymestari
ripustusteknikko
työpajateknikot
lujuuslaskenta

Andy Best-Dunkley
Pekka ja Teija Isorättyä
Elina Saloranta
James Prevett
Olli Karttunen
Tuomas Peltokangas
Oliver Backmann ja Jose Peura
Maija ja Mauri Korhonen¹

Tiivistelmä

Lopputyöni ”Exile and Pride” on paikkasidonnainen puuveistos, joka esitettiin Kuvan Kevät-näyttelyssä keväällä 2023. Se on portaikon seinään ripustettu luonnollisen kokoinen puufiguuri, joka esittää nuorta muunsukupuolista punkkaria. Teos on kasattu n. 400:sta mittaan sahatusta puupalasta tummaksi värjätyn liiman avulla. Sen ripustusmekanismi on piilotettu veistoksen ja seinän sisään.

Tässä opinnäytteen kirjallisessa osassa kerron teoksen suunnittelua ohjanneista valinnoista, ja kuvaan sen valmistamisprosessia. Esittelen aluksi itselleni asettaman tehtävänannon, ja mallini. Perustelen materiaalivalintojani arvoilla ja työtapani kehittymisen käytännön syillä, ja kerron mitä erityispiirteitä valitsemaani tekniikkaan liittyy. Havainnollistan tavoitteitani esittävyuden suhteen esittelemällä kolme minuun vaikuttanutta muotokuvantekijää 1900-luvun alusta.

Esittelen tilan jossa teokseni esitettiin, ja kerron suhteestani siihen vammaisena opiskelijana. Havainnollistan joitain sen piirteitä kuvilla, jotka rinnastavat tilan piirteitä vammaisaktivismin ja esteettömyyden periaatteisiin. Kerron, miten lähestyin tilaa paikkasidonnaisen taiteen näkökulmasta, pyrkien suunnittelemaan teoksen joka käyttää tilan arkkitehtuuria hyödykseen ja kommentoi sitä. Esittelen kaksi paikkasidonnaista julkista teosta, joissa figuurin ja tilan suhdetta on hyödynnetty samalla tavalla.

Analyysiosiossa esittelen kaksi nykyaiteilijaa, joiden materiaalisuhteeseen, ja voiman ja herkkyyden käsittelyyn samaistun. Esittelen lyhesti Eli Claren kirjan, jolta lainasin teokseni nimen, ja kerron osin sen kautta, miten ajattelen vammaisuuden ja neuroepätyypillisyyden vaikuttavat tapaan jolla teen taidetta. Perustelen materiaalivalintojani psykologialla, ja kirjoitan sekä itseni että taiteeni sanallistamisen ja määrittelyn hankaluuksista, sekä representaatioiden ja roolimallien (tai niiden puutteen) käytännön merkityksestä.

Pyrin punk-kulttuuria kuvaamalla määrittelemään sitä voimauttavan, toiminnallisen systeemikriittisyyden fiilistä jota tavoittelin teokseeni. Käytän punk-lyriikkaa esimerkkinä periaatteista, joita pyrin soveltamaan niin taiteellisessa kuin kirjallisessa ilmaisussani: välitöntä ja rehellistä ilmaisua, jossa hyperspesifeistä kokemuksista avautuu näkökulma laajempiin poliittisiin aiheisiin.

Tyylilajini on tarinallinen autoteoria ja käytän pääasiallisena lähteenä omaelämäkerrallista tietoa. Käytän kuvamateriaalia verkon uutispalveluista ja avoimen käyttöoikeuden lähteistä havainnollistaakseni ajatteluni myös visuaalisesti. Esittelen luonnoksia ja kuvia teoksen keskeneräisyyden vaiheilta, ja jonkin verran metamediamateriaalia, kuten meemejä ja sosiaalisen median postausten kuvankaappauksia. Tällä, ja editoimattomalla työpäiväkirja-osiolla, pyrin luomaan dokumentaation paitsi teoksesta, myös ajasta jossa sitä tein. Havainnollistan näin omaa moniaikaista työtapaani, jossa historialliset vaikutteet yhdistyvät oman elämäni ajankohtaisiin kysymyksiin.

Sisällys

Tiivistelmä.....	6
Johdanto.....	8
Kuka.....	10
Miten.....	12
Missä.....	18
Miksi.....	23
Mitä on punk.....	29
työpäiväkirja.....	33
Lähteet.....	40
Liite.....	43

Johdanto

Kymmenen vuotta sitten valoin pronssista tyyppejä joille kiillotin pallograniitista jalustat. Työharjoitteluohjaaja (65+, entinen ammattiliittoaktiivi, soutuveeneen omistaja) kysyi valimon kahvihuoneessa että onko toi sun patsas mies vai nainen. Kun epäröin, se sanoi et onko se muunsukupuolinen, ja että oli just oppinut tän sanan yhdestä esseekirjasta. Hetkessä kommunikaatio meni maailmojen rajasta läpi ja vanha liitto ja uusi hämmäinen milleniaalimaailma katselivat toisiaan. Vastasin että "Joo". Sitten puhuttiin taas käsityökaluista.

Jossain vaiheessa vuosikymmentä feministiset ja muun sorron vastaiset keskustelut alkoivat valtavirtaistua. Julkisia veistoksia, ja erityisesti näköispatsaita alettiin tarkastella yhteiskunnan arvojen heijastumana. Käytiin välillä kiivastakin julkista keskustelua siitä, onko ok jos joutuu työmatkallaan katsomaan joka päivä kenraalia joka murhasi isoisäsi. Ylipäätään äkkiä oli ihan yleisessä keskustelussa sellaisia kysymyksiä, joita minä nuorena kuvanveisto- ja historianörttinä olin miettinyt itsekseni Eremitaasissa ja Ateneumissa: nää on hienoja ja ihania pystejä, mutta miksi nää kaikki patsaat esittää jotain tylsiä, rikkaita, valkoisia miehiä? Miksi naiset ovat aina alasti, ja/tai esittävät abstraktien konseptien personifikaatiota?

Juuri kun olin aloittamassa tämän teoksen tekemistä, patsas jonka arjessani näin useimmiten, Neuvostoliiton käsitys maailmanrauhasta, raahattiin Hakaniemestä jonnekin varastohallin taakse piiloon. Tilalle ei ole vielä tätä kirjoittaessa laitettu ketään. Sen tyhjä kohta bussipysäkkini vieressä loi hyvän tilan mieltä, mitä minä siihen laittaisin.

1
2
3 site specific
4 allow the exhibition space to influence the work from the start ->
5 less moaning -> more motivation -> better art(?)
6 [LEARN TO LIVE WITH WHAT YOU CANNOT AVOID]
7
8 fun
9 i want it to be fun
.0
.1 scope
.2 challenge yerself (in a healthy way)
.3 [=?????????]
.4
.5
.6

7
8
9
10
11
12
13
14 {Exhibition space=MYLLY:
15
16 uncanny valley: weird but familiar but somehow wrong [escher]
17 fetishization of construction materials[: bare, untreated surfaces
18 "blocky" casting seams left visible]
19 reaches for past aesthetics [soviet realism, neo-brutalism]
20 "Wow"-factor, the miracle ["how does this even work"]
21 [off-human scale]
22 }
23 what kind of artwork I would make based on this assignment,
24 that would still be truthfully and uncompromisingly mine?
25
26

Tutkimusasetelma. Dioja, joita esitin Maisterin Opinnäyteseminaarissa syksyllä 2022.

Kuka

On kai melko epämuodikas ajatus lähestyä esipuheessa esittämäni kysymystä näkökulmasta “kuka”. Jos hyvässä julkisessa taiteessa esiintyy nykyään ihminen, se on yleensä viitteellinen yleisfiguuri, joka ei esitä oikein ketään. Se on minusta sääli, sillä pidän hirveästi ihmisistä.

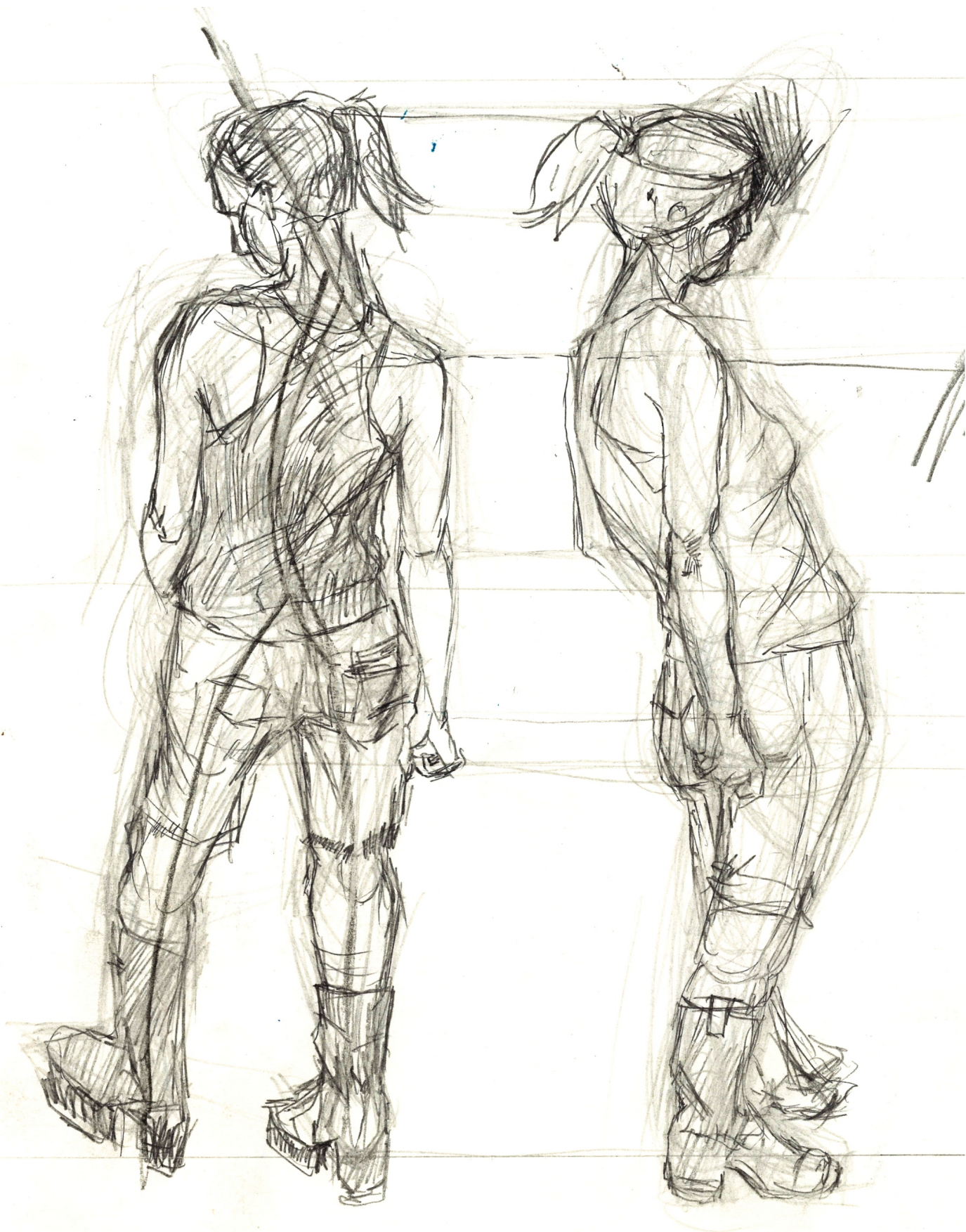
Kun uusia taiteellisesti korkeatasoisia näköispatsaita ei tehdä, maailman ihmistä esittävien veistosten yhteenlasketussa kokonaisuudessa säilyy historiallinen epätasapaino. Naiset ovat aliedustettuja: Katriina Haikala ja Anna-Maija Pääkkönen laskivat ”Representations of Power”-projektissaan kaikki Helsingin julkiset muotokuvat, ja löysivät vain yhden, joka esittää naista.ⁱⁱ Transihmiset, muunsukupuoliset, butch-lesbot, näkyvästi vammaiset, biPOC-ihmiset eivät pääse edes osaksi tilastoa. Olenkin päättänyt omassa työssäni korjata tilannetta aina kun siihen tarjoutuu sopiva tilaisuus.

Marginalisoituja ihmisiä kuvatessa ei ole yhdentekevää miten kuvataanⁱⁱⁱ: on järkevää tutustua kohteeseensa hyvin, jottei kompastu tylsiin kliseisiin. Helppointa minun on ollut aloittaa siitä minkä tunnen jo valmiiksi, eli itsestäni ja ystäväistäni. Tätä teosta aloitellessani mielessäni oli kolme tuntemaani henkilöä. He toimivat vaatteiden, asenteen ja tyylin inspiroijana. Heistä yksi valikoitui malliksi, josta otin referenssikuvia, ja tein niiden pohjalta luonnoksia.

(vasemmalla) Tihu (they/them) Tampereelta.

(alla) Razze (he/they) Helsingistä, Antta (they/them) Oulusta^{iv}

Luonnoksia, joihin merkitty liikkeen suuntaa ja mittaviivoja.

Miten

Olin jo ennen tämän työn aloittamista pohtinut, että haluan kehittää tavan veistää puusta, joka ei perustu muodon kaivamiseen esille suurikokoisesta tukista. Yhdestä puusta veistämällä on tapana vaikuttaa erityisesti figuurin asentoon, niin että vartalon muoto jää seurailemaan puun pystyä muotoa. Isot tukit ovat myös logistisesti hankalia, enkä pysty käsittelemään niitä yksin.

Olen tehnyt aiemmin kollaaseja kankaista ja paperista, jossa liimaan tai ompelen ensin materiaaleista tilkkutäkin, ja sitten piirrän tai maalaan rakentelemani pohjan päälle. (kuva^v.) Pidän rosoisesta tekstuuriefektistä jonka tekniikka saa aikaan. Päätin kokeilla soveltaa samaa puuhun: liimaisin figuurini perusmuodon paloista rakentamalla, ja viimeistelin sen pinnan veistämällä. Puun syiden suunta vaikuttaa jälkeen, jota veistotyökalut jättävät, ja rakentamalla puuni itse pystyisin hallitsemaan ilmaisuani tarkemmin. Minua kiinnosti myös mahdollisuus rinnastaa puun värejä ja syykuvioita anatomisiin yksityiskohtiin, kuten lihasten syihin.

Tykkään työskennellä käytetyillä ja pelastetuilla materiaaleilla, jotka puhuvat minulle jo ennen kuin muutan niitä mitenkään. Työskentely näin tuntuu dialogisemmalta, ja tarjoaa enemmän virikkeitä kun uuden, tehdasstandardien mukaisen tavaran käyttö. Olin bongannut kaksihaaraisen valkotammitukin Kuvataideakatemian puuvarastosta jo muutamaa vuotta aiemmin - sitä oli selvästi useampikin taideopiskelija nykertänyt kulmasta ja jättänyt homman kesken, todeten että kuivasta tammesta on ihan kamala veistää¹. Löysin sille kaveriksi syvemmän ruskean saarnitukin, joka oli myös hylkypuuta soitinrakentajan varastosta. Molemmat puuni olivat kuivia ja kauniita, mutta myös kieroja ja halkeilleita, eivätkä oksiansa, vesitahrojensa, ja muiden vikojensa takia kelpaisi järkeville puusepille. Pystyin sahatessa välttämään haljenneet kohdat ja siten pelastamaan epämääräisen tukin sisältä arvokasta, yhtenäistä jalopuuta. Tällä tavoin työskentely mahdollistaa mielestäni kiinnostavia kestävän kehityksen periaatteiden mukaisia tapoja hyödyntää ylijäämämateriaalia. Teoksen rakentaminen toimi siis myös ”proof of concept”-projektina, jolla testasin ajan ja vaivan määrää, joka työn rakentamiseen tällä tavalla kuluu.

Tammi kovana puuna kuluttaa työkalujen teriä todella nopeasti, joten sahauskessa pyrin minimoimaan käsittelykertojen määrän. Kovapuiden pöly on hengitettynä vaarallista, joten pyrin välttämään mahdollisimman paljon höyläämistä, enkä hionut mitään. Pyrin sahaamaan palani tasaisesti suoraan 90mm, 45mm, 30mm ja 15mm leveyden listoiksi, jotta niitä olisi helppo sovitella massoiksi, joiden päälle muodostuisi tasainen pinta seuraavaa kerrosta varten. Näin minulle jäisi kasaamisvaiheessa vain palikoiden päiden tasaaminen oikeaan kulmaan, jota tein sekä sähköisellä jiiirisahalla että käsin japanisahalla.

1 Niin onkin. Rakastan sitä.

Mitallistaminen osoittautui ratkaisevan tärkeäksi, sillä aiemmat, minkä sattuu-mittaisista löytäpuupaloista kasaamani työt, olivat olleet joko naurettavan töiseviä, tai rakenteellisesti heikkoja. Nytkin käytin paikoin talttaa ja höylää palojen paikalleen sovittamiseen, mutta huolellinen etukäteisajattelu vähensi työtä paljon. Minun ei tarvinnut höylätä laajoja pintoja tasaiseksi, vaan käsityökaluhommat liittyivät enimmäkseen kohtiin, jossa muodon suunta muuttui.

Alun perin minua houkutti kovasti ajatus käyttää eläinliimaa, joka biohajoavuutensa takia sopisi hyvin kierrätysideologiaani. Se jäi kuitenkin pois käsittelyn vaativuuden takia - toivon palaavani sen pariin myöhemmissä töissä. Liimaksi valikoitui vanha, paperikollaaseistakin tuttu, Kiillon kosteudenkestävä PVA B3, jonka värjäsin luonnonpigmenteillä tummaksi. Liiman värjääminen korostaa palapelimaista efektiä, ja tekee tavallisesti ”virheen” näköisestä puuliiman valumisesta ja muusta sotkeutumisesta kiinnostavan visuaalisen elementin.

Tein itse myös tummarakeista kittiä. Siivilöin sitä varten käytettyjä kahvinporoja ja puideni sahaamisesta syntyynyttä pölyä, jotka keitin mustalla rautaoksidilla värjättyssä vedessä. Ilman keittämistä väri ei imeytynyt puuainekseen kunnolla, ja jos kittisaumaa höyläsi tai leikkasi, siinä näkyi vaaleampia rakeita. Kuivatin keitetyn pudun paistinpannulla paistamalla nihkeäksi ja sekoitin aina tarvittaessa liimaan.

Rakentamisen työjärjestys oli osin materiaalin epätasaisuuden sanelema. Halusin jalkojen kolmioon ja selkärankaan suurikokoista yhtenäistä tammipalkkia, joka varmasti kannattelisi veistoksen painon haastavassa ripustuksessa. Saatuani näin kantavan rakenteen kuntoon, pystyin turvallisin mielin käyttämään heikkolaatuisempaa puuta täyttämään visuaalisia massoja, ja rakentamaan rintakehän ja pään osittain ontoiksi.

Palasia liittäessäni seurailin luiden ja lihasten muotoja, käyttäen pitkien luiden kohtiin pitkiä paloja, pieniin lihaksiin lyhyitä paloja, jne. Koen tämän kehon rakenteen tarkan ajattelun parantavan figuratiivista ilmaisua, vaikka joskus yksityiskohdat jäivätkin valmiissa teoksessa näkymättömiin. Veistos on näkyvän olomuotonsa lisäksi kuitenkin myös käyttöobjekti, johon liittyy toiminnallisia kysymyksiä – kuten kestääkö se ajan ja mahdolliset sääolosuhteet putoamatta kenenkään päähän. Koen tällaisen osin tarvelähtöisen työskentelyn ja siihen liittyvän ongelmanratkaisun hyvin palkitsevana.

Työjärjestys kuitenkin tarkoitti, etten aloittanut, kuten perinteisesti mallimuovailussa, koko figuurin kattavalla sisäisellä luurangolla, johon mittasuhteet ja tärkeimmät kulmat merkitään, vaan rakensin työtäni alhaalta ylöspäin. Kun mittaaminen ja töisevä rakennusvaihe kestivät kauan aikaa rinnakkain, silmän väsymystä vastaan täytyi taistella aktiivisesti. Huomion herpaantuminen olisi voinut johtaa nopeasti kertautuviin virheisiin. Pidin työskennellessä lähetyksillä 1:1 luonnospirroksia, joihin pystyin nopeasti vertaamaan pituuksia. Ohjaajieni silmien lainaaminen auttoi paljon myös virheiden huomaamisessa. Jouduin muutaman kerran purkamaan työtä ja siirtämään anatomisia yksityiskohtia, mutta palikkatekniikka onneksi mahdollisti senkin.

On myönnettävä, että rakentelu oli niin aikaa vievää (ja toisaalta niin kivaa), ettei viimeiselle veistämisyvaiheelle jäänyt niin kauan aikaa kuin olisin halunnut, ja loppuvaiheessa oma kisakuntonikin alkoi pettää. Vasen olkapääni meni sijoiltaan, ja pystyin käyttämään vasenta kättäni vain n. tunnin kerrallaan, joten en veistänyt näköisyysvaihetta taltalla ja nuijalla kuten olin haaveillut, vaan enimmäkseen rälläkällä - sitä kun pystyin käyttämään yhdellä kädellä. Tällaisiin forssan makkaroihin² voi tietysti varautua varaamalla vieläkin enemmän aikaa.

Toisaalta, fyysiset rajoitteet pakottivat minut jättämään teokseen rosoisuutta, ja sitä purkaantumisen ja kasaantumisen vaikutelmaa, jota palikkatekniikallani tavoittelinkin. Ihmistä esittävässä taiteessa esikuviani ovat 1900-luvun alun ekspressionistit, joilla oli klassisen koulutuksen hioma tekninen taito hallussa, mutta pyrkimys katsoa luonnon toisintamisen yli kohti luonnetta ja vaikutelmaa. Aikakauden töissä minua viehättää

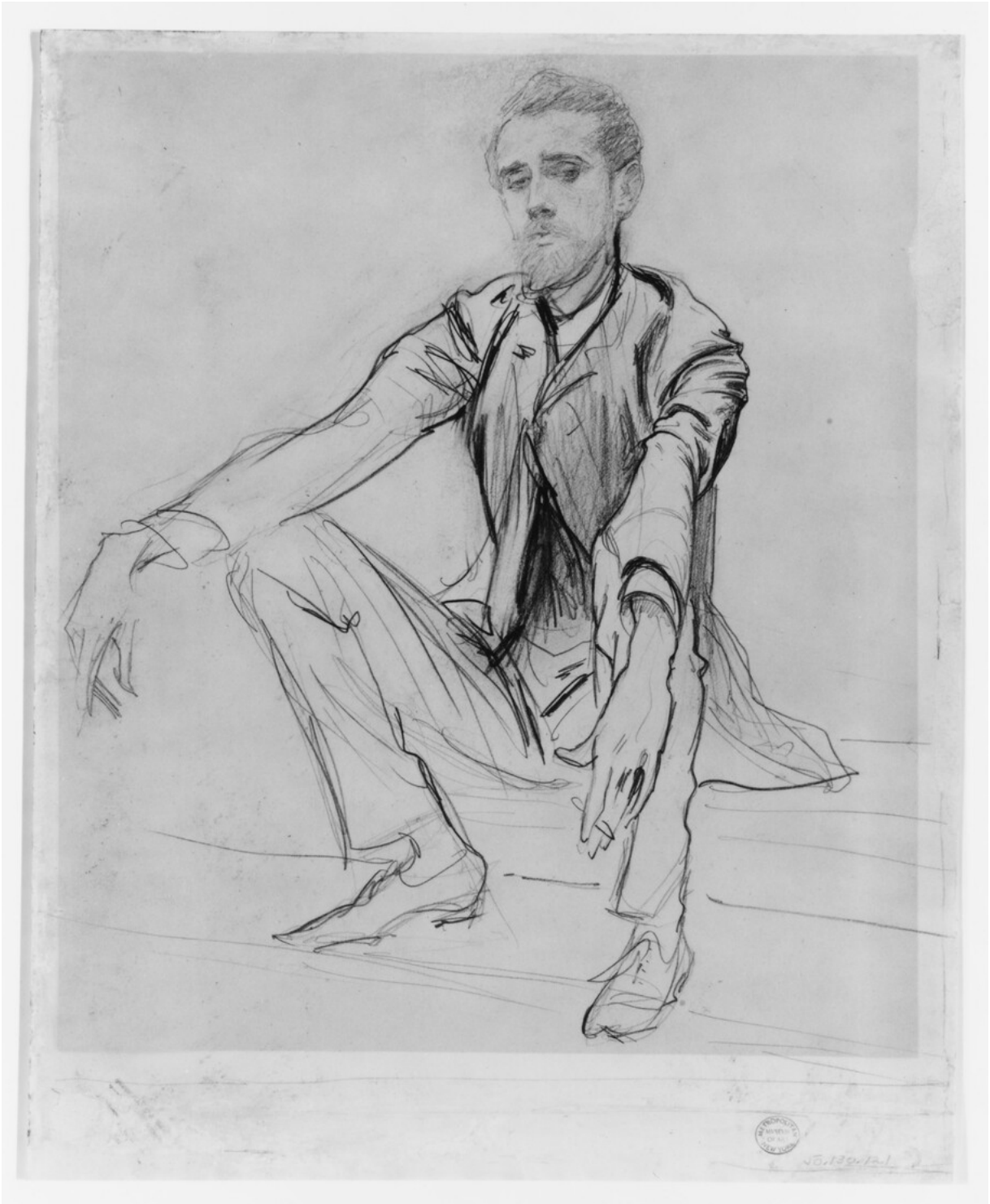
2 Force majeure, forca macabra, forssan makkarat

murrosvaiheen ristiriitaisuus, uuden ja vanhan yhtäaikainen läsnäolo. Yritän ajatella näitä idolejani aina kun nysväysinto yrittää ottaa vallan, ja toisaalta silloin kun elämä tulee tielle ja estää minua olemasta niin täydellinen kuin haluaisin olla.

Tekniikan priorisointi detaljien kustannuksella ja useamman eri mallin käyttäminen kuitenkin veivät työtäni kauemmaksi muotokuvasta ja lähemmäs pelkäämääni “yleisfiguuria” – minun tuotantoni versiota. Sitä ei välttämättä satunnainen näyttelykävijä huomaa (palautteen perusteella ainakaan), mutta olen itse siitä hiukan harmissani. Tämän projektin jälkeen pystyn toivottavasti arvioimaan paremmin, missä työvaiheissa mallin fyysistä läsnäoloa tarvitaan, ja missä valokuvat ja piirrookset riittävät.

Romaine Brooks: Peter (A Young English Girl) 1923-1924.^{vi} Amerikkalainen Brooks maalasi maagillis-realistisia muotokuviaan rajatulla, harmaasävyisellä paletilla. Brooks oli maskuliinisesti pukeutuva lesbo, ja hänen teoksensa kuvaavat usein joko häntä itseään tai hänen tuntemiaan queer-sosiaaliittipiirien naisia, jotka nykyaikana ehkä lokeroisivat itsensä jonnekin sukupuolen varianssin sateenvarjon alle. Hänen teoksissaan vaatteet ovat tarkasti harkittuja identiteetin määrittäjiä, ja ne luovat muotokuvaan usein tarinallisen elementin. Ne ovat usein myös eroottisia leimallisesti queerilla tavalla, joka iloitsee rooleilla ja vallan merkeillä leikkittelystä. Brooks oli jossain määrin anakronisti, jonka töitä pidettiin hänen omana aikanaan harrastelijamaisina ja vanhanaikaisina, eivätkä ne saavuttaneet suurta suosiota. Hänen taloudellisesti turvattu asemansa mahdollisti siitä huolimatta taiteellisen työskentelyn, ja hänen työnsä ovat herättäneet uutta kiinnostusta queer-aiheiden ja naistaiteilijoiden noustua myöhemmin muotiin.^{vii}

John Singer Sargent (1856 – 1925): “Paul Helleu”, 1880-luvun alku. 33.5 x 26.2 cm, lyijykynä paperille. ^{viii}
Piirtäjämestari Sargent osasi renderöidä pikkutarkasti ihmisen näköisyyden, ja oli suosittu tilausmuotokuvien tekijä. Kuvataiteilija Helleu oli Sargentin elinikäinen ystävä, jota hän piirsi ja maalasi usein, ja piirroksesta välittyikin että se on tehty omaksi iloksi. Tupakoivaa kollega-ystäväänsä kuvatessaan hänen ei ole tarvinut briljeerata tai esittää malliaan parhaasta kulmasta, vaan hän on keskittynyt itselleen olennaiseen. Luonnoksen digitointi on esillä Metropolian Museum of Artin sivustolla, joka kertoo Sargentin pitäneen tästä rennosta luonnoksesta niin paljon, että piti sitä Pariisin-asuntonsa ruokasalin seinällä. Ymmärrän täysin miksi: piirros on kaikessa viittellisyydessään täydellinen.

Anna Golubkina (1864 — 1927): “Alexei Remizov”, 1911, 70.5 cm korkea patinoitu puuveistos. ^{ix}Tretjakovin kokoelmassa. Venäläisen Golubkinan veistoksissa näkyy aina materiaalille ominainen työstöjälki. Valutöissä pehmeällä savella on vedetty suuria eleitä korostaen sen liejumaista perusolemusta, ja tässä puumuotokuvassa taltan jäljillä on piirretty takin turkiskaulus. Tämä “pää nousee materiaalmassasta” on paljon toisinnettu figuratiivisen taiteen kikka jolla veistäjä saa tehdä vain sen minkä haluaa (tai osaa), ja muu saa jäädä erilaisiin keskeneräisyyden tiloihin. Golubkinan töissä näköisyys ja materiaalilla leikkely, kontrolli ja irrottelu, ovat kuitenkin tyylikkäässä [kauhun] tasapainossa. “Keskeneräiset” osuudet on harkittu ihan yhtä tarkasti kuin kasvot, ja tuovat töihin rytmiä ja liikettä. Venäläinen Golubkina opiskeli Pariisissa ja työskenteli jonkin aikaa mm. Rodinin assistenttina, mutta palasi kotimaahansa juuri ennen vallankumousta. Hänen uransa ei (kuten ei hän itsekään) selviytynyt siellä kovin pitkään, ja hänen taiteensa edustaa minulle menetettyä vaihtoehtoista historiankulkua, jossa venäläinen taide olisi saanut kehittyä vapaana.

Missä

Muotokuvien, erityisesti julkisesti näytteille asetettujen, kohteet ovat historiallisesti olleet korkeassa yhteiskunnallisessa asemassa. Niinpä onkin genrelle tyypillistä, että kohde halutaan esittää edullisessa valossa, ja kuvan rakentamisen keinot tukevat arvokasta vaikutelmaa. Pysin ihmistä kuvatessani olemaan tietoinen näistä muotokuvan konventioista ja joko kommentoimaan niitä tai toimimaan niitä vastaan, erityisesti silloin kuin ne liittyvät kuvanveistotaiteelle erityisiin tapoihin viestiä yksilön asemasta.

Variaatioita teemasta eli aiempia metajalustateoksiani: Runner-Up (2014) , Nimetön (2017, kuvataideakatemia pääsykoekurssityö), ja “On a Board” (2018).^x

Nykytaiteen näyttelyissä jalusta harvemmin enää korostaa valtaa. Jalustan korkeus määrittelee silti sen, kenet esillepaneva taho olettaa keskivertokatselijaksi, ja kertoo siten esilleasettajan arvoista. Tyypillinen katsojia arvottava kysymys on, antaako pitkien ihmisten kumartua, jotta lapset ja pyörätuolin käyttäjät näkisivät paremmin.

Näyttelytilamme, Kuvataideakatemia Mylly-uudisrakennus, on kulmikkaassa betoniarkkitehtuurissaan erikoinen. Kymmenisen metriä korkeissa, epäsymmetrisen suunnikaiden muotoisissa huoneissa teos jää helposti itse tilan dominoimaksi. Tätä efektiä vastaan taistelemisen sijaan päätin yrittää käyttää sitä hyödykseni, niin että koko talo toimisi työlleni “jalustana”. Figuurin sijoittaminen vertikaalisesti, painovoimaa vastaan, tuntui paitsi hyvältä teemani kannalta, myös tavalta saada teos vuorovaikuttamaan voimakkaammin tilan kanssa.

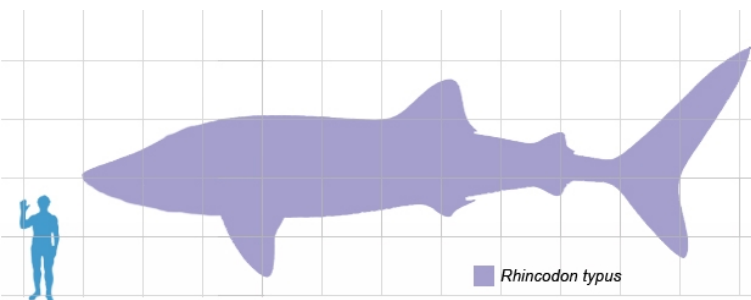
Valitsemani ripustus asettaa kaikki näyttelykävijät asemaan, johon yleensä joutuvat vain epänormatiivisessa kehossa elävät ihmiset: tarkastellakseen sitä läheltä, perinteisestä katseen suunnasta, täytyy käyttää kehoaan epämukavalla tavalla (yläviistoon niska kenossa kurkistellen), tai valita rikkoo julkisen tilan käytön sosiaalista normia asettumalla istumaan tai makaamaan lattialle sen alle.

Ensimmäisissä luonnoksissa oli kiipeilynaruja. Ne jäivät pois ajatuksen tarkentuessa.

Puun pinnan käsittelemättömäksi jättäminen ja muodon luominen palikkapikseleillä saivat molemmat vahvistusta aulatilän käsittelemättömistä betonielementeistä. Tekniikkani sopii hyvin brutalismin periaatteisiin, joihin lukeutuu rakenne-elementtien näkyviksi tuominen niiden piilottamisen sijaan.

Yllättävästi sijoitettu luonnollisen kokoinen figuuri toimii tilassa ikään kuin mittana, jota vastaan katsojan silmä voi seinän korkeutta verrata. Samaa efektiä on käyttänyt brittiläinen kuvanveistäjä Anthony Gormley lukuisissa julkisissa veistoksissaan: hänen töissään figuureja on ripoteltu katoille, tai seisomaan laakealla rannalle vuoroveden armoille. Tutustuin Gormleyn tuotantoon kunnolla vasta edettyäni tässä työssä aika pitkälle (vaikka hänet on varmasti minulle aiemminkin mainittu), ja se toi hauskan kuvanveiston sisäisen metaelementin työhön. Gormley on myös tehnyt pelkistyneitä palikkahahmoja, mutta useimmiten hän ottaa figuurinsa suorina valoksina omasta kehostaan. Hänen universaali ihmisensä on pitkä, leveäharteinen ja sopusuhtainen, valkoinen cissukupuolinen englantilaismies.

(vasemmalla) valashai suhteessa ihmiseen, tyypillinen luonnontieteellinen mittakaavakuva.^{xi}
(oikealla) Antony Gormley suhteessa maisemaan. ”Another Place”, julkinen teos Liverpoolissa.^{xii}
(alla) Seppo Uuranmäen ”Keinuja” vertaa myös miestä betoni-infraan.^{xiii} Julkinen teos Jyväskylässä.

Myllyssä riittää vertailtavaa, sillä se edustaa ihmistä mittasuhteillaan nöyryyttävän kirkkoarkkitehtuurin modernia versiota, viraalia huomioarkkitehtuuria. Wow-efekti on luotu kerrokset läpäisevällä avoimella tilalla, jota halkovat kalterimaiset rautaportaikat -ja kaiteet, ja suuri paikalleen valettu betoniportaikko. Nämä ovat vain muutamia lukuisista valinnoista, jotka rakennusta suunniteltaessa on tehty visuaalisen näytävyyden eikä käytettävyyden, saati käyttömukavuuden ohjaamana.

Tila luokin erikoisen kognitiivisen dissonanssin rakennuksessa arkeaan viettävään ihmiseen: yhtäaikaaisesti hän on väkisinikin tietoinen siitä että oleskelee kalliissa, arkkitehtonisesti kunnianhimoisessa maineikkaan suunnittelijan itsenäisteoksessa, jota tulisi arvostaa sen taiteellisten meriittien takia, ja siitä, että ahtaissa opetustiloissa on fyysisesti epämukavaa. Työturvallisuusrajat rikkovat äänenvoimakkuudet sattuvat korviin, terävän kolmion muotoiseen työhuoneeseen ei saa sijoitettua pöytää järkevästi, monissa luokissa ei näe päivänvaloa vaikka ne sijaitsevat kolmannessa kerroksessa, ja kylmällä betonilla istumisesta saa virtsatientulehduksen. Oppilaiden ruokailu- ja taukotilat (suunnittelijoiden uuskielessä ”kohtaamot”) sijaitsevat samassa avoimessa tilassa kuin ainoa luentojen järjestämiseen sopiva tila, joten betonin vahvistamia ääniä ei pääse tauollakaan pakoon, eikä toisaalta yksityistä keskustelua voi käydä kuin pakenemalla katolle, jonka suoraan mereltä avoimien ikkuna-aukkojen läpi puhaltava tuuli pitää tyhjänä ja kylmänä suurimman osan lukuvuotta.

Asmo Jaaksi on Kuvataideakatemia uusien tilojen pääsuunnittelija. Kuva on otettu tammikuussa 2022. Kuva: Jussi Koivunoro / Yle

(vasemmalla) Arvovalintoja. Kuvankaappaus yle.fi-uutispalvelusta.^{xiv}
(oikealla) kuva the Capitol Crawl-mielenosoituksesta, jossa joukko vammaisaktivisteja hylkäsi apuvälineensä ja ryömi ylös yhdysvaltojen kongressirakennuksen portaita. Protesti on kuuluisin osa poliittista liikehdintää, joka johti lopulta vammaisten perusoikeudet turvaavan Americans with Disability Act -lain hyväksymiseen.^{xv}

Vammaisille tilojen erityispiirteiden huomaaminen ja analysointi on koko elämän kuluessa harjaantunut selviämistaito. Vammaisena opiskelijana koen ehkä eräät talon toiminnallisuuteen liittyvät näkökulmat toimintakykynormia vastaavaa opiskelijaa häiritsevimpinä. Eräs tavoitteeni lopputyössä olikin luoda itselleni positiivinen kokemus kouluni arkkitehtuurista, jotta taloon ei liittyisi opiskeluaikaa myöhemmin muistellessani vain ikäviä asioita. Olen perusluonteeltani positiivinen ihminen, ja minua

harmittaa että niin paljon opiskeluajastani on kulunut kynnyksistä ja kolmioista valittamiseen. Aulan ”valtaaminen” taiteeni käyttöön tuntui hyvältä keinolta siirtyä tästä eteenpäin.

Vertikaalisesti seinälle sijoitettu figuuri on ikään kuin maailmojen välissä: se on osa tilan ihmisjoukkoa, mutta se käyttää sitä eri säännöillä kuin muut. Kuulumisen, ei-kuulumisen teema on usein osa tämän sarjan teoksiani. Sen yhdistäminen taidekoulun aulaan tekee työstä myös kommentin asemastani taidekoulun pienenuniversumissa.

Liikuntavammaisuuteni on enimmäkseen näkymätöntä, ja maskaan³ neuroepätyypillisyyteni kohtuullisesti, joten vältän arjessani räikeimmät syrjinnän muodot. Tiedostan, että osittain näiden sattumanvaraisten syiden takia olen päässyt kiinni etuoikeuteen, johon verrattain harva vertaisistani^{xvi} saa tilaisuuden. Ammattikoulutautaisena tein Kuvataideakatemiaan päästessäni melkoisen yhteiskuntaluokkahypyn, mutta siihen olin osannut varautua. En sen sijaan ollut osannut valmistautua siihen, miten huippuyliopisto suhtautuu vammaisiin, tai miten näkymättömiä siellä olemme. Olen usein kuusivuotisen koulutaipaleeni aikana tuntenut, että pidän tärkeänä asioita, jotka eivät kiinnosta ketään muuta, ja kokenut syvää turhautumista yrittäessäni kommunikoida niistä.

(yllä) Esteellisyiden kehä.^{xvii}
(vasemmalla) ainoa ovi,
josta kuvataideakatemiaan oppilaat iltaisin ja
viikonloppuisin pääsevät kulkemaan työhuoneilleen.^{xviii}

3 Engl. "masking", slangitermi, neuroepätyypilliselle luontaisen olemuksen "peittäminen" sosiaalisesti opituilla neurotyypillisen normin mukaisella käytöksellä.

Miksi

aina mun pitää olla kotona
aina mun pitää hoitaa tehtäviä
aina mun pitää syödä kunnolla
aina mun pitää juoda kunnolla
en saa syödä karkkia
en juoda limua
en saa edes juoda alkoholia
aina mun pitää levätä
aina mun pitää nukkua
aina mun pitää herätä
aina mun pitää käydä suihkussa

Pertti Kurikan Nimipäivät

Vaikka yhdenvertaisesta kohtelusta puhutaan nykyään enemmän, kuin lapsuudessani yhdeksänkymmentäluvulla, ovat moottorisahaaminen ja valimotyö yhä valintoja joita harva fysiatri liikuntavammaiselle suosittelee. Ehkä juuri se osaksi ajaa minua haastavien, raskaiden materiaalien, kuten raudan ja tammen pariin. Samanlaista asetelmaa käsittelee Eli Clare kirjassaan ”Exile and Pride”^{xix}, josta teokseni lainasi nimensä. Clarella on näkyvästi kävelyyn vaikuttava CP-vamma, ja hän harrastaa vuorikiipeilyä. Hän käsittelee kirjassaan odotuksia, joita vammaisen elämän valintoihin yhä kohdistuu. Ihmisoikeustyö on saanut aikaan, että yhteiskunta alkaa jo tunnustaa vammaisille teoreettisen oikeuden opiskella ja vaikkapa mennä naimisiin. Kysymys siitä, saako vammainen toimia tavalla joka voi olla hänelle jollain tavoin ”haitaksi”^{xx} tai ”liian kunnianhimoista” on kuitenkin monisyisempi – ja erityisesti se, pitäisikö häntä esimerkiksi yhteiskunnan varoilla tällaisissa toimissa tukea. Systemit, ja ihmisetkin, menevät vielä aika hämilleen tämän kysymyksen äärellä.

Ongelma on erittäin korostunut Suomalaisessa yhteiskunnassa, jossa työkykyisyys nähdään yleensä joko-tai-kysymyksenä. Vaikka 10-12% väestöstä on luokiteltavissa vammaisiksi, osatyökykyisten sijoittuminen työelämään on Suomessa hankalaa.^{xxi} Hyvin konkreettinen esimerkki tästä on, että erilaisia opetuksen henkilökohtaistamistoimia pyytäessäni, Taideyliopiston eri tahot ovat kerta toisensa jälkeen sanoneet minulle, että jos olet liian sairas opiskelemaan, sinun täytyy jäädä sairauslomalle. Se ei hirveästi lämmitä, jos on synnynnäisesti ”sairas”, ja haluaa siitä huolimatta tehdä jotakin.

Laila Pullinen: Kevät ihmisessä^{xxiv}

Kun kuulin, että Laila Pullisella oli lapsuudessa sairastetun tuberkuloosin jäljiltä vain yksi keuhko^{xxii}, naksatti päässäni ymmärryksen valo päälle. Pullinen nousi maineeseen muotoilemalla kuparilevyveistoksia räjäytysaineilla, mutta hänen pronssiveistoksensa tunnetaan nykyään parhaiten. Niissä on tavoiteltu mahdotonta: liikkeen vangitsemista liikkumattomaan materiaaliin. Ihmeen tavoittelu ei tällä tasolla enää ole egoilua, tai näyttämisenhalua jolla pyritään todistamaan muille omaa kelpoisuutta: jotta pystyy tekemään töitä Pullisen intensiteetillä^{xxiii}, täytyy rakastaa työtään sen itsensä vuoksi. Mahdotonta mahdottoman, ihmettä ihmeen vuoksi.

The mountain will never be home, and still I have to remember it grips me. Supercrip lives inside my body, ready and willing to push the physical limitations, to try "the extraordinary", because down at the base of the mountain waits a nursing home.

(Clare, s. 13)

Samanlaisen jännityksen värittämän rakkauden materiaaliin koin jakavani ystäväni, opettajani Radoslaw Grytan kanssa. Puhuessaan työn alla olevista asioista, hän harvoin kertoi ensiksi ideaa tai konseptia: hän kertoi ”minä löysin tämän upean suuren kiven” ja vasta sitten siitä mitä sen kiven sisältä alkoi löytyä. Gryta halusi koetella itseään vahvempia voimia, ja oli hirveän ilahtunut jos materiaali osoittautui häntä viekkaammaksi: sitten hän sai yrittää uudestaan. Kertoessaan ääripäiden kokeiluistaan, hänen silmänsä syttyivät, ja hän katseli alaviistoon jonnekin kenkien ohitse, ikään kuin peittääkseen oman innostuksensa: no, minä kokeilin voisinko tehdä näin, mutta sitten se räjähti.^{xxv}

Radoslaw Gryta: Pitkä odotus (yksityiskohta).
Kuva Kuusiston Taidekartanon *Puunsyy*-näyttelyn ripustuksesta kesällä 2023

Vahvana urheilullisena miehenä (ja taitavana käsityöläisenä) Gryta tarvitsi suuria vastustajia, kuten kovia graniittimöhkäleitä ja myrkyllisiä metalleja – tai todella hauraita, herkästi rikkoontuvia pikkuruisten tappiliitosten rakennelmia. Minulle riittävät vähemmän äärimmäiset ääripäät, mutta tunnistan itsessäni saman impulssin. Olen joskus pilan päiten kutsunut sitä kuvanveistäjän toksiseksi maskuliinisuudeksi (sitä kun riittää myös), mutta se olisi tyypistävää aliarviointia. Eräs pohjoinen kuvanveistäjä kutsuu sitä *pyhyydeksi*. Kun joku on saanut kuuman metallin, tai elottoman puun, asettumaan *juuri niin*, se on *pyhää*. Kuten hyvyys, tai porno, sitä on mahdotonta määritellä, mutta sen tunnistaa kun sen näkee.

Neuropsykiatriassa saatetaan puhua ilmiöstä nimeltä *sensory seeking behaviour*.^{xxvi} Keskimääräistä helpommin yli- tai alivirittyvän hermoston kanssa elävä ihminen usein tajuamattaankin hakeutuu tilanteisiin, jotka tuottavat äärimmäisiä tunteita: vaaraa, jännitystä, haastetta, mutta myös kylmää, kuumaa, kipua, pehmeyttä tai karkeutta. Sietokyvyn ikkunan määrittämiseen (ja siten intensiteettiin, joka tarvitaan sen ulkopuolelle menemiseen niin että *jokin tuntuu joltain*) vaikuttaa paitsi synnynnäinen neurologia, myös kokemushistoria. Omalla kohdallani ajattelen enemmän tai vähemmän rikki olevan kehon kanssa kasvamisen vaikuttaneen asiaan. Minun on arjessa toimiakseni ollut opeteltava sekä disassosioimaan itseni tietyistä kehon signaaleista, että tarkkailemaan toisia tietoisesti ja herkeämättä. Vaikkapa käveleminen on minulle usein toiminta jota pitää ajaa ns. manuaalivaihteella. Toisaalta taas pystyn lajittelemaan kivun kokemuksen päässäni lokeroon, josta otan sen esille vain tarvittaessa.

Neuroepätyypillistä arkea Disco Elysium – videopelissä, jossa epämukava tuoli aiheuttaa vahinkoa.^{xxvii}

Ainakin oman materiaalisuhteeni hahmotan olevan tiukasti yhteydessä neuroepätyypillisyyteeni. Kangas, joka tuntuu erityisen kankaalta, tai puu, joka on erityisen puinen, tuottaa minulle paljon mielihyvää jo itsenänsä. Minun on hyvin helppo käyttää työhuoneella tuntikausia hoitamalla ja lajittelemalla erilaisia esineitä ja materiaalinpaloja. Jos valitsen viisaasti, pystyn tämän voimalla työskentelmään toisteisten, pienten toimintojen parissa niin pitkäjänteisesti, että sillä voi muodostaa vaikuttavia kokonaisuuksia. Pysin aina järjestelmään työni niin, että tällainen palauttava toiminta on siihen sisään rakennettua – ihan jo sen takia, että aikani loppuu kesken, jos sitä pitää harrastaa jossain erikseen.

Toisaalta, välillä kaikki liikkuminen ja kehon käyttäminen on minulle kallista, sillä palaudun hitaasti. Haluankin kehollani tekemien asioiden olevan vaivan arvoisia: henkisesti stimuloivia, hauskoja ja merkityksellisiä. Suurin työskentelyni ratkaistavia ongelmia on tietysti, että toisinaan kehoni ja mieleni haluavat tyydyttyäkseen eri asioita. Tämä tuskin koskaan varsinaisesti ratkeaa. Mitä enemmän olen pyrkinyt ”unmaskaamaan” elämässäni ja olemaan itselleni ja ympäristölle rehellinen tarpeistani ja seuraillemaan joskus vähän epäloogisiaakin impulsseja ja mielitekoja, sitä vähemmän tähän on sotkeutunut sisäistettyjä ulkopuolisia odotuksia, ja sitä paremmin olen voinut.

Taideopetuksen perustyökalu, ”miksi”-kysymys, on tästä kulmasta katsottuna vähän hankala. Näppäräkielisenä ihmisenä osaan keksiä vaikka mitä esteettis-loogis-filosofisia perusteluja sekä materiaali-, aihe-, että tekniikkavalinnoilleni, mutta useimmiten emotionaalisesti rehellinen vastaus olisi ”*en ole aivan varma, mutta se tuntuu hyvin tärkeltä.*”

wolfpupy
@wolfpupy

i did what i needed to do to survive, then i did a bunch of other stuff i felt like doing.

5:09 AM · Sep 2, 2018 · Twitter Web Client

Sairauteen, erilaisiin kuntoutus- ja lääkintätoimiin, vammaisuuteen ja neuroepätyypillisyyteen tiukasti kietoutuvasta taiteellisesta praktiikasta muille kommunikointi on kuitenkin toisinaan hyvin haastavaa. Jos kanssakeskustelijalla ei ole pohjatietoa aiheesta (ja vaikka olisikin), sen tyydyttävällä tavalla selittäminen ei ole kovin lyhyt operaatio. Vaatii myös taitoa ja harjoitusta puhua tavalla, joka antaa taiteen tulkinnan kannalta tarpeeksi olennaista tietoa, mutta ei käy liian raskaaksi puhujalle tai kuulijalle. Sairaus, vammaisuus ja kipu eivät ole useimmille ihmisille arkisia asioita, ja niistä puhuminen usein herättää kanssakeskustelijoissa voimakkaita tunteita, halun puhua omista tai läheisten kokemuksista, tai muuten ilmiöstä yleensä. Opetustilanteissa tämä vie helposti paljon arvokkaita minuuotteja keskustelun kohteena olevan teoksen käsittelyltä.

En jaksakaan useinkaan tehdä sitä tunnettyötä, jota kaikkeen tähän liittyy. Valitsenkin siksi usein olla puhumatta näistä aiheista arjessani. Se kuitenkin johtaa helposti kaikenlaisiin sosiaalisiin väärinkäsityksiin. Tulenkin parhaiten sekä ammatillisesti että henkilökohtaisesti toimeen ennakkoluulottomien tyyppien kanssa, joilla on kyky sietää epävarmuutta ja -määräisyyttä ilman sen kummempia selityksiä.

Opintojeni kannalta harmillisempaa on, että keskusteluun ja kritiikkiin pohjautuva opetus on usein jäänyt kohdallani vähän pinnalliseksi ja turhauttavaksi, kun en ole saanut tyydyttävällä tavalla selitettyä motiivejani. Olen yrittänyt harjoitella, mutta se on ollut aika yksinäistä puuhaa. Vasta viidentenä opiskeluvuoteni kuulin koululla vammaisen taiteilijan pitämän luennon (sekin TEAKin järjestämä), jossa käytännössä kuulin kuinka vammaisen ja kroonisesti sairas taidepuheen ammattilainen esittelee itsensä ja kertoo historiastaan. Kokemus ei ollut yksiselitteisen mukava, mutta se oli tärkeä. Tajusin luentoa kuunnellessani, millainen esimerkki minulta oli koko opintojeni ajan puuttunut. Olisin oppinut todella paljon, jos olisin saanut useammin tarkkailla sellaista turvallisesta katselijan roolista.

Jenni-Juulia Wallinheimo-Heimonen: Great-GrandPa looked like E.T. (2020)^{xxviii}
(Wallinheimo-Heimonen ei ole luennoinut opintojeni aikana Kuvataideakatemiassa.)

Erityisesti opiskeluni alkuvuosina en osannut artikuloida koululaitoksen ymmärtämällä tavalla edes kokemiani esteettömyyteen liittyviä käytännön ongelmia. Olen omassa elämässäni tottunut oletamaan, että ihmisillä on pyyntöihinsä (ja ylipäätään toimintaansa) yleensä hyvä syy, vaikka minä en heidän diagnoosikoodejaan tietäisikään. Esteettömyyden käytännön toimet ovat yleensä myös asioita, joiden toteuttaminen tekee ihan kaikkien elämästä helpompaa. Kukapa ei hyötyisi siitä että tilassa on pehmeä sohva, tai käytävällä mahtuu kulkemaan rullakon kanssa? Monia vuosia yritin kauniisti pyytää tarvitsemiani asioita vedoten tällaiseen yleiseen hyvään ja maalaisjärkeen. Suuret, voittoa tavoittelevat laitokset eivät kuitenkaan

toimi maalaisjärjellä. Yliopistossa opintojen henkilökohtaistamistoimiin (kts. Liite, esimerkki 1), ja tilojen esteettömyyteen (kts. Liite, esimerkki 2) suhtaudutaan etuoikeuksina, joita täytyy tarkasti vartioida, ettei kukaan joka ”ei niitä oikeasti ansaitse” vain pääsisi niihin käsiksi. Omia tarpeitaan ja omaa ihmisyyttään pitää perustella ja todistella. Ihmiselle, jolle heikkouden myöntäminen ja avun pyytäminen on jo valmiiksi vaikeaa, tällainen asenne on stressaava. Usein on helpompi vain keksiä omia patenttiratkaisuja ja selvitä jotenkin.

Suhtautumiseni kaikenlaiseen kaapistatuloon on muuttunut ajan myötä, eikä se pelota minua enää niin paljon kuin ennen. Haluaisin silti yhä tehdä taideteoksia, jotka sisältävät kaikki tulkinnan avaimet itse teoksessa: ettei niiden ymmärtämiseen tarvittaisi esseitä, joissa kerrotaan minkä asian läpi niitä kuuluisi katsoa. Haluaisin, että katsoja voi lähestyä taidettani oman kokemushistoriansa kautta, ja kokea sen äärellä löytämisen ja tunnistamisen iloa.

Näin toimiminen on kuitenkin taidemaailman, tai ehkä nykymaailman yleensä, mekanismien vastaista. Identiteettisanat pitäisi kertoa heti kättelyssä, että minulle voitaisi osoittaa oikeat hashtagit, ja työni sijoittaa näyttelyihin, jossa vähemmistöstatuksiani käytettäisiin osoittamaan järjestävän tahon olevan perillä ajankohtaisista intersektionaalisista virtauksista. Tiedän myös, että urani ja toimeentuloni kannalta olisi tärkeää opetella kehystämään taiteeni näillä sanoilla itse, jotta yleisöt joita taiteeni kiinnostaa löytäisivät minut paremmin.

En ole varma mitä ajatella onnistumisestani asiassa tämän teoksen kohdalla. Olin mielestäni avoin: kirjoitin katalogitekstissäni ”autisteista, punkkareista, ärsyttävistä vammaisista naisista.” Teokseni ei kuitenkaan ole pinkki tai muuten pop-kulttuurin queer-esteettinen, eikä siinä ole pyörätuolin kuvaa. Otsikointini viittaus on *crip-theory*-liikkeen klassikko, mutta tuskin muualla laajasti tunnettu. Tyylikkäänä ja kauniina yliopistokoulutettuna ihmisenä en vastaa suuren yleisön käsitystä vammaisesta, joten voi olla, ettei suhdettani aiheeseen ole helppo hahmottaa, vaikka mielestäni kehystäisin sen todella selkeästi. Lukuisissa lopputyöhön liittyvissä palauteseminaareissani ei juuri kukaan kommentoinut näitä teemoja. Ilmeisesti vammaisuudesta puhumiseen ei korkean tasonkaan taideopetus ole antanut avaimia sen enempää muille kuin minullekaan.

Olen kasvanut ympristöissä, joissa olen ollut yleensä vähiten vammaisen, läheisinäni ihmisiä joiden vähemmistöstatus tai kieli paljon radikaalimmin määrittelee heidän yhteiskunnallista asemaansa, halusivat he tai eivät. Ajattelen ihmisenä olemisen ylipäänsä olevan mössöisen monisyistä, ja identiteettien erityisesti olevan jatkuvassa muutoksessa ja kontekstista riippuvaisia. Toisaalta, kokemukseni vuorovaikuksesta maailman kanssa ei voi koskaan olla vammattoman ihmisen kokemus, vaikka maailma kuinka yrittäisi kommunikoida minun kanssani niin – ja minä vastata siihen odotusten mukaisesti. Ihailen syvästi Jenni-Juulia Wallinheimo-Heimosen kaltaisia radikaalin vammaispoliittisia taiteilijoita, ja heidän esimerkinsä on konkreettisesti auttanut minua ymmärtämään itseäni paremmin. Taide, jossa vammaisuus jäärpäisesti nähdään rikkautena, voimavarana ja ylpeydenaiheena, korjaa minussa jotakin.

6.5.-4.6.2023
KUVAN KEVÄT

KUTSU / INVITATION

Beren Gogiri / Alyssa Goffin / Lennart Grutzbarg / Lin Da / Jojo /
Sofia Haapaniemi / Katriona Hakala / Jemina Halonen / Laura Heleniemi /
Lotta Hurme / Adina Hytti / Weso Järventaus / Benjamin Kasanen /
Taru Kallonen / Sini Karhunen / Ville Kallinen / Kati Kari / Katja Kyllikynen /
Eeva Laitonen / Laura Lehtinen / Laura Lowe / Merja Mäkelä / Liina Mäki-Petäjä /
Sanna Nieminen / Axel Day / Taneli Pääkkönen / Sergei Pustov / Anni Pekkala /
Sirkka Rauti / Janna Saarinen / Leena Saarinen / Maryam Sajedi /
Miia Jona Salonen / Alex Schwilke / Teija Siiveström / Iida Soininen /
Barbara Tonello / Heeri Tuomola / Mirna Tuomola / Salla Vuori /
Christina Vuolteenaho / Eetu Vekki / Niina Villanen

Tervetuloa avajaisiin perjantaina 6.5. klo 17-20 Myllyyn.
Welcome to the opening on Friday, May 6, 6-9pm at Mylly.

Avajaisohjelmaa klo 17.00 alkaen Myllyyn 2. kerroksessa.
Avajaispuheen pitää Aseel Abidin.

Sisätilat nro 18
Avoimet 11-12 / Open Tue-Sat 11-12
Vapaa pääsy / Free admission
www.kuvankevat.fi

KUVA / TILA

(yllä) Kuvataideakatemia viestinnän laatima kutsugrafiikka näyttelyyn, jossa lopputyöni esitettiin. Kulttuuria Kaikille-projekti ohjeistaa saavutettavan ulkoasun suunnittelusta näin: ”Taita selkeästi. Käytä suurta kirjainkokoja ja helposti luettavia fontteja. Tarkista, että tummuuskontrasti tekstin ja taustavärien välillä on riittävä.”^{xxx}
(alla) katalogitekstini. Kuvankaappaus katalogin online-versiosta.^{xxx}

Esittely

Aattelin mun kavereita, itteeni, ja naapurin mukavaa punkkaria jonka auto on aina rikki. Kaikki parhaat ihmiset ketä tiiän, on vammaisia, autisteja, ärsyttäviä naisia, epämääräisiä queereja joilla on maksuhäiriömerkintä, hankalia ja ihania tyyppejä. Jos joku mun ihmisistä päätyis jalustalle, miltä se näyttäis?

Halusin tehdä kunnolla. Piti oppia piirtämään, mittaamaan, rakentamaan, arvioimaan kulmia ja etäisyyksiä, tuntemaan materiaalien ominaisuuksia ja käyttämään laajasti eri taikakeinoja. Monumentin tekeminen ei saa olla helppoa, siitä täytyy näkyä väsäyksen määrä.

Mitä on punk

Olen siis usein kokenut olevani omassa koulussani jotenkin ulkopuolinen, tai vääränlainen, tai hankala. Arvelen tosin, ettei tämä ole Kuvataideakatemian opiskelijalle kovin epätavallista: Suomen ainoa Taideyliopisto kantaa mukanaan pikemminkin eksklusiivisuuden kuin inklusiivisuuden perintöä, ja tuskin olen ainoa opiskelija jota se vieraannuttaa. Järjestelmän sisällä toimivilla ihmisillä on varmasti hyviä aikeita, mutta yliopistojen yhä koventuva tulostavoitteellinen rahoitusmalli puristaa toiseen suuntaan voimalla, jonka edessä intersektionaaliset muistiot jäävät helposti vain papereiksi. Käytännössä kaikenlaiselle epämääräisyydelle on taidekoulussakin yhä vähemmän tilaa.

Ulkopuolisuuden voi kuitenkin kääntää myös voimavaraksi. Ajattelen, että eräs taiteilijan tehtävä yhteiskunnassa on katsoa sitä hiukan viistosta: uusista ja yllättävistä kulmista. Vaikka kaikenlaiset paineet puristavat jokaista kapitalismin alla elävää ihmistä, taiteilijaa eivät kuitenkaan sido monia muita ammattiryhmiä koskevat normit: ajankäytön, pukeutumisen, puhettavan ja muut arkipäivän olemisensa tavat voi halutessaan määritellä varsin kokeilevasti. Vaikka yhteiskunnan ulkopuolella elävän nero-hullu-taiteilijamyytin toksisten puolien purkaantuminen on minustakin ihan hyvä kehitys, on minulle tärkeä muistaa vaihtoehtoisuuden ja ulkopuolisuuden positiivisia puolia, niiden mahdollisuuksia ja iloa.

Kaaoksen agentti antaa ankoille uuden perspektiivin. Ote Don Rosan sarjakuvasta ”Paino-ongelmia”^{xxxxi}

Tätä ennakkoluulotonta maailman katsomisen tapaa olen itse usein tavannut punk-skeneen liittyvissä yhteyksissä. Alakulttuurin raivokas sitoutuminen omalaatuisuuden puolustamiseen on näkynyt siinä, että normista poikkeavankin on usein helpompi löytää sieltä hengitysilmaa. Jos jokainen sinut muista erottava asia on potentiaalisesti hyvä juttu, normaalisti marginaalisivat henkilökohtaiset ominaisuudet muuttavat merkityksensä. Ne saattavat olla peräti *cool*.

Punkin parista hyväksyvän yhteisön ovatkin löytäneet monenlaiset tyypit, jotka jossakin toisessa ympäristössä voitaisi määritellä käytöshäiriöisiksi – tai 20-luvun termeillä neuroepätyypillisiksi. Myös monet muut vähemmistöt ovat punkissa päässeet ääneen aiemmin kuin valtakulttuurissa. Itselleni tärkeitä hahmoja ovat Martin Sorrondeguy'n latino- ja queercore-bändit Los Crudos ja Limp Wrist, maahanmuuttajataustaisten brittien perustama X-Ray Spex tai vaikka folk punk-bändi AJJ, jonka lyriikat ovat inspiroituneet laulajan kokemuksista sosiaalityöntekijänä. Tekijöiden moninaisten taustojen takia punk-genren lyriikoissa käsitellään yhä aiheita ja näkökulmia, joihin törmää harvoin muualla. Se on jännää jo itsessään, vaihtelun vuoksi.

mä matkustan pummilla oli alla metro tai ratikka / mitään mä en maksa aina ilmaset matkat / asemoin itseni keskivaiheille / ovien viereen seisomapaikoille / pysäkillä neljä topakkaa naista / nahkakäsilaukut ja vitusti kuulakärkikyniä / siis selvi sivareita / hyppään vittuun ja vaihdan vaunua / taas selvi veräjistä koira / liikkeellä olles on oltava ovela / liukuportais tsekattava alaosan [???]t valmiina loikkaan toiseen suuntaan ja kuin haukan katseella havaita / siniset univormut massojen seasta / ylhäällä stevareita passis, keskiportaat kiinni / vissi, aika ottaa hissi / pummilla, mä meen pummilla / ja säästyneil rahoilla tilaan netistä levyjä / ysärin krustia ja poliittista oita / ostan uusii vaatteita ja syön ulkona / satane on iso raha jokaselle joka käyttää julkisia joka päivä / joka suuntaan / koko ajan on mentävä / hirvee säätö / mut mihin sitä menikää mä oon ihan vitun [seinil] eikä hsl tuu saamaan multa jenin vitun jenii

ydinperhe – pummilla^{xxxii}

Jokainen saa soittaa (paitsi natsit) ja jokaisen ilmaisu on arvokasta – tyylinen radikaali tasa-arvo on minulle tärkeää. Vaikka olen jotenkin päätnyt itse opiskelemaan maisteriksi asti, uskon vakaasti, että hyvän taiteen tekemiseen ei tarvita koulutusta. Pihtiputaalainen Jyri Honkavaara kirjoitti 17-vuotiaana Ratsia-yhtyeelle lyriikoita, joita paremmin kukaan tuskin on ikinä kirjoittanut mitään. Mutta punkissa ei edes tarvitse tehdä hyvin, vaan tekeminen itsessään on tärkeintä. Tuo asenne poistaa tarpeen perustella ja selitellä itseään, ja hillitsee liian järkeilyn ruokkimaa itsesensuuria. Mieleeni on jostakin jäänyt lause, jolla kuvattiin Patti Smithin keikkaa – *logic shaky, but feeling clear as day*. Ylianalysointi on erityisesti siihen taipuvaiselle väsäilijälle mielestäni vaarallista, sillä sen kanssa leikkiessä kadottaa helposti paitsi kosketuksen tunteidensa ytimeen, myös rohkeuden olla tarvittaessa (jonkun mielestä) väärässä, tai nolo, tai outo.

Viime vuoden Puntalassa pitti pyöri ja aurinko paistoi. Samaa lienee odotettavissa myös tänä viikonloppuna. Moshpit eli pitti on raskaan musiikin keikoille tyypillinen tapahtuma, jossa yleisö poukkoilee ringissä. Kaikkien vastuulla on huolehtia, ettei kukaan jää jalkoihin. KUVA: OLLI KOIKKALAINEN

Myös vihan tunteen ilmaisemisen tabun puuttuminen on minulle punkissa rakasta. On ihanaa, kun sorron rakenteita kohtaan tunnettu viha puretaan yhdessä ilmoille, ja surkuttelemaan jäämisen sijaan energia kohdistetaan toimintaan. Toiminta voi olla basson soittamista, keikalla tanssimista, housun polven paikkaamista tai mielenosoituksen järjestämistä - olennaisinta on, että tunne purkautuu ulospäin jollakin kohtalaisen rakentavalla tavalla, eikä jää yksilön sisälle mätänemään.

Viha ja ilo ovat punkissa, niin kuin minussakin, usein olemassa yhtä aikaa – on todella hauskaa katsoa vaikkapa moshpittä, jossa kolmekymmentä ihmistä mölisee yhteen ääneen vaikka *ainut hyvä fasisti on kuollut fasisti*, ja kaikkien riehujien kasvoilla on koko naaman peittävä virnistys. Siinä on taas sitä vastakohtien jännitettä, josta pidän niin monessa asiassa.

Alakultturihomoikoni David Bowie Jim Hensonin elokuvassa ”Labyrinth” vuodelta 1986

Tribuuttina tälle asenteelle puinkin siis veistokselleni rautakärkimaiharit, niittivyön ja bändipaidan, josta on hiat leikattu pois, ja vähän linnunpesämäisen kampauksen. Palauteseminaareissa oli todella hauskaa kuulla ihmisten tulkintoja näistä merkeistä: veistoksen vaatteita kuvattiin ”toogamaisiksi”, ”videopelimäisiksi”, ”keskiaikaisiksi” ja kenkiä ”pellekengiksi.” Se kertoo paitsi symbolien yksilökohtaisuudesta myös veistojälkeni viitteellisyydestä. Värien käytöllä saisin ehkä vaatteiden viestintää selkeämmäksi, mutta en tiedä onko se sinällään tarpeellista sisällön tulkinnan kannalta. Veistämäni vaatteet selvästi antavat erilaista materiaalia mielikuvitukselle kuin alastomuus – palautteita yhdisti se, että katsojat kokivat veistokseni olevan *joku*, vaikka tulkinnat siitä *kuka* vaihtelivat. Tämä oli pukemisen motiivi alun perinkin: korostaa kyseessä olevan yksilö, ei symboli.

Figuurin asennon avulla pyrin luomaan vaikutelman, että veistoksellani on erikoisista painovoimaoloistaan huolimatta mukavaa. Minulle oli erityisen tärkeää ettei se näytä olevan hyppäämässä, kaatumassa tai putoamassa alas. Valitsin rennon, hienoisesti taaksepäin nojaavan ryhdin, jossa rintakehä on avautunut ulospäin eivätkä raajat muodosta torson eteen suojelevaa estettä. Jalkaterät ovat hiukan avautuneet, ja reiden sisäpinnan suuren valtimon paljastaminen viestii itsevarmuudesta ja turvallisesta olost. Lantiolle tuettu käsi korostaa asennon tukevuutta, samalla kun toinen käsi roikkuu vapaana taaksepäin, valmiina liikkeeseen. Halusin asennon ja ilmeen olevan aktiivinen ja tarkkaileva, ulkopuolisuudestaan huolimatta osallistuva, varmaan kai sitten jotenkin punk.

X	X	X	X	5		X	6	3		2	= 23
X	X	X	X		8	X	7				= 25
3	8	Pöytä				8					= 19
6	2	11	5		SAH PÄIVÄ	3	3				= 23
4		5	2	5		7	2	9			= 34
4	3										= 7
3	6	2	7	1		4	15	4	15		= 57
7	^{SII} ^{VO} ^{SIN}			8		8	-2				= 30
7	3	2	5	5	^{SII} ^{OSIN}	12					= 34
SAH A	1	1	5	13	8	5					= 43
13	12	15	3	3	TO KA						= 46
PUT KET		9	14	19		KANNAK KEET		KANNAK KEET			= 42
12				SA A	TO RIPUSTUS	TO RIPUSTUS		SIIRTO VEITLAVA			= 12
11	8	AULAN KOE			VEIST	VEIST		VEIST			= 19

1111)

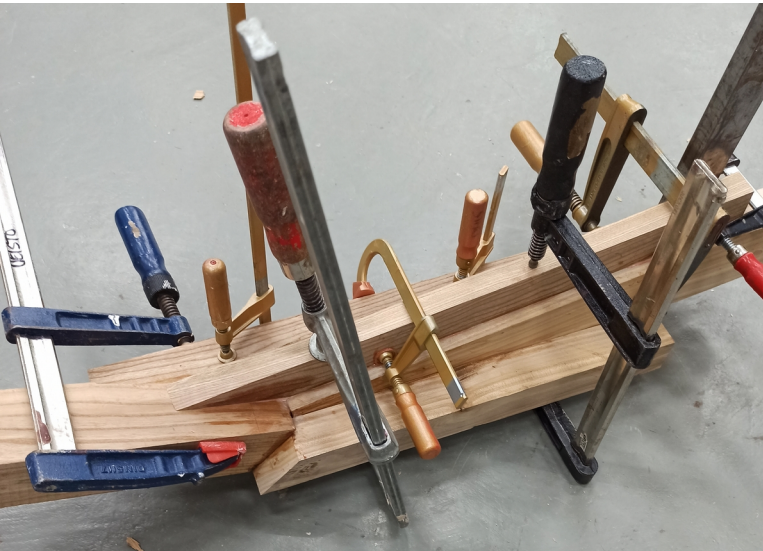
Ohjaajani auttoivat ajanhallinnassa. Laskimme tammikuussa, että vauhdissa pysyäkseni minun pitäisi pyrkiä kymmenen palikan päivävauhtiin. Kuvassa kirjanpito, jota pidin työpisteeni seinässä. Palojen lopullinen määrä on 414. Kauttaviiva taulukossa edustaa päivävunaa.

Työpäiväkirja

2.1.

12:02

Kello soi 07:30, herään 9:30, jumittaa. Vitkuttelen kaksi tuntia, syön puuroa, soitan poliisilaitokselle mustaan aukkoon kadonneesta lompakostani, ajattelen joskus loppuvia opintotukikuukausia. Koululle päästessäni (12:00) siellä on ihanaa, hiljaista, ei ketään missään.

13:07

Liimasin kaksi palikkaa, tapitin molemmat. Koululta on pöllitty taas kaikki akkuporat, Oliver⁴ lainaa mulle omansa. Kaduttaa että tein toisen jalan vinoilla liitoksilla, kaikki on vaikeaa kun ei voi puristaa asioita ilman kiiloja. Toisaalta ehkä se on ihan oikein, mun omista jaloistakin toinen on lyhyempi kuin toinen ja kiero.

Olga Tokarczukin romaanissa jota kuuntelen on harhaoppinen kristillinen kultti nimeltä veitsisepät, joiden uskontoon kuuluu veitsien tekeminen, ja joiden teologian mukaan henki materiassa on kuin veitsi aineessa.

Sain hankalia pitkittäisliitoksia liitettyä, ja oikean polven jonku 47,5 asteisen kiilan.

Työ tuntuukin kivalta kun se sujuu! Jes! Kyllä tämä vielä iloksi muuttuu vaikkei tahmeana aamuna uskois!

Tän duunin ykkösvaiheen teema oli tehdä kieroista puista suoria ja haljenneista puista kokonaisia. Tän kakkosvaiheen teema on näköjään tehdä ei-suorista liitoskulmista vähitellen suoria kulmia. Koko elämä vaan sitä että ratkoo itse luomiaan ongelmia.

Muistettavaa:

-Pitää jossain vaiheessa tehdä lisää 45x30 soiroja, sillä ne on osoittautuneet parhaiksi. Myös litteät leveät soirot (esim 2 tai 1,5 x 45 tai 30) on jotenkin tarpeellisia.

-Hanki kavahöylä

-Tee huomenna lisää värjättyä liimaa, ja siivilöi puupölystä hienoa filleriä

3.1.

11:24

Herätyskello soi 07:30, herään 09:30. Yön aikana paljas asfaltti on muuttunut lumikaaokseksi ja pakkaseksi, mutta onneksi olen hoas-veteraani jolla on lämpöpuhallin jonka edessä voi lämmitellä kaikki raajat erikseen. Yritin ostaa alepasta parin päivän lounaat, mutta oli valuuttakomplikaatioita (ei toiminut mobilepay ja unohdin käteiset).

Olen koulussa vain puolta tuntia aiemmin kuin eilen, MUTTA hyvällä tuulella, selvillä siitä mitä aion tehdä ja vain kevyt pölyaltistusyskä valmiiksi päällä. Muistin myös ottaa pölynsuojapipon mukaan. Muistelen bussissa että 17-vuotiaana kun valitsin puhelinluettelopaperille painetusta valtakunnallisesta ammattikouluoppaasta Limingan taidekoulun kakkosasuntolan keittiössä että mikä minusta tulee isona, suljin

puutyöt pois sillä perusteella että "en jaksä sitä pölyä ja saan kuitenkin astman siitä niin kuin pappa ja iskäkin"

11:41

Liima: yksi tikullinen (sekä vaaka että kaikki lusikat oli pöllitty) kaikkia: kyproslainen luonnonumbra & poltettu umbra (Kymi) + punainen rautaoksidi

Kymin palokärki olisi varmaan hyötynyt morttellissa jauhamisesta, mutta nekin on kaikki kadonneet, ja oma on poimulla⁵, niin ei sitä sitten.

14:12

Kaksi palikkaa, joista epävakaa jalan pohjan oikomiseen ennen palikointia meni suurin osa ajasta. Nyt suoraa jalkaa tehdessäni niitän korkoja niistä huolellisesti mittaan ajatelluista sahatöistä joita ähelsin koko syksyn, sillä nyt palikat vain Solahtavat Toisiinsa ihanasti. Ihanaa myös kun Luna⁶ on taas terveenä ja voin höylätä suoraan mittaan tarpeen mukaan.

Olga loppui, puolateeman jatkoksi aloin kuunnella Sienkiewiczä, jossa⁷ on paljon huumorintajuisia huomioita liettualaisista, kuten että ne eivät koskaan kampa hiuksiaan ja syövät aina paistettuja nauriita.

Päivän draama oli, kun aikastressaantunut Maija⁸ kiilasi levyleikkurin ohjuriin rosterinpalan ja koko kone jumiutui. Ryömittiin yhdessä koneen alla ja mietittiin mitä mutteria uskalletaan löysätä. Lopulta kevyesti sorkkaraudalla terää vääntämällä (Oliverin idea) palikka saatiin alakautta kiilalla ja lekalla naputeltua ulos.

19:18

Heräsin juuri puolen tunnin päiväunilta, joilta herätyksen piti herättää 17:00. Tässä ajan problematiikassa on nyt selvästi joku kahden tunnin teema. Kuitenkin sitten olin virkeä ja iloinen ja liimasin vielä muutamat palikat, päivän saldo: 5

Liima jota sekoitin aamulla on liian punaista, ja liian pilkullista, täytyy huomenna tehdä uutta ja lisätä mustaa oksidia, ja liuottaa se ensin sinoliin. Punainenkin on ihan sievä mutta violetti sotkuni oli enemmän new wave. Huomenna myös alan liimata jalkateriin pieniä luita (parempi tehdä se nyt kun jalat ovat vielä erilliset) ja kuivumistauolla voisi tehdä lisää tikkuja. Nyt olen jo ihan ok vinon jalan kanssa, jotakinhan mun on tehtävä paremmin kuin Antony Gormley.

5.1.

Herätys 08:00, heräsin 06:30, bitch! Rakastan huumeita⁹

09:00-14:00

6 palikkaa

Kaikki vaa'at ovat yhä hävöksissä, teen liimaa silmällä. Tulee vähän liikaa mustaa, mutta kai se sävyn pieni vaihtelu on ihan ok.

5 Feministinen ja antirasistinen työhuoneyhteisö Poimu, Kuortaneenkatu 13, Helsinki

6 Koulun oikotasohöylä

7 Henryk Sienkiewicz: Ristiritarit – puolalaiset vapaudensankarit taistelussa saksalaista ritarikuntaa vastaan. Yhdeksänosainen historiallinen romaani. suom. Reino Silvanto. WSOY, 1936

8 Jade Fox, kuvanveistäjä

9 Alepan melatoniini

Mittailen valmiiksi kepukoita jalkaterään, mutta päätän kuitenkin nyt laittaa jalat ensiksi lantiolla yhteen! Ne alkavat näyttää huolestuttavan erilaisilta toisiinsa nähden, että parempi ehkä tehdä niitä yhdessä. Laitan ne ehkä vain tapeilla ensin yhteen ilman liimaa.

Puoli yhdentoista aikaan alkaa hirveästi nukuttaa, keitän kahvia ja teroitan suorakulmataltan, se auttaa.

Keksin mitä tehdä vinojalalle, täytän jalan holvikaaren puulätyllä ja liimalla, ja liimaan molempien jalkojen alle yhtenäiset pohjat. Teen sittenkin läskipohjakengät enkä tolppakorkoja, niin on kiinnityssysteemillä mihin tarttua varmasti. Olen tyytyväinen jälkeeni, se on kaunista.

Lounaaseen mennessä olen liimannut kuusi palikkaa ja mitoittanut paikalleen seuraavat kolme. Pajalla ei ole ketään muuta, oliverkin on jossain murjottamassa, sienkiewiczin ritariseikkailu on ihan tyhmä ja hauskaa, ulkona paistaa aurinko, olen oppinut miten tätä itse keksimääni tekniikkaa oikein käytännössä ajetaan, perunasoselaatikko on hyvää ja kuvataiteilijoiden suojeluspyhimys katsoo olkani takaa suopeasti hymyillen.

Lounaan jälkeen liima ei ole kuivaa ja kaikki puristimet ovat käytössä, lähden poimulle hakemaan Asioita (karkein teroituskivi, teroituspenni, sinol, harja, mortteli).

18:30-21:00
3 palikkaa

Teen älyttömän kulman jalkaholvin alle. Se on hieno. Homma menee kyllä väsymyksen puolella nykertämiseksi. Vielä on kehiteltävää tässä aika-avaruuden hallinnassa.

(...)

11.1.
09:45-12:35

Käytännössä koko aamupäivä meni jalkapohjien oikomiseen ja lantion yhteen liittämisen miettimiseen, en laittanut yhtään palikkaa mutta mittasin paljon.

28.1.
16:24

Koululle mennessä joka päivä ahdistaa enkä haluaisi mennä. Olin kipeä viime viikon niin rutiini on taas rikki, täytyy alkaa tulla taas JOKA PÄIVÄ niin menee helpommin. Mitä enemmän voi toimia autopilotilla, sitä vähemmän täytyy miettiä, sitä vähemmän ahdistaa. YOU DON'T HAVE TO THINK YOU ONLY HAVE TO DO IT¹⁰

20:34

Aluksi kaikki meni päin helvettiä, mutta lopulta alkoi sujua. Kahdeksan palikkaa, sitten teroitin kaikki taltat ja puukot huolella ja hinkkasin ne chromeglansilla, mikä oli ihanaa.

(...)

10 Nirvana: Oh Me, albumilta MTV Unplugged in New York.

31.3.

Näin jotain painajaista viime yönä jossa Maija¹¹ rakensi jotain helvetinkonetta kaikista eri akkukäyttöisistä rälläköistä, ja oli tunkenut siihen mun moottorisahan laipankin. Se oli jonkinlainen murhaperhonen tai sudenkorento. Mun piti jotenki työntyä niiden villisti pyörivien terien väliin ja halata Maijaa sen koneen siipien läpi, samalla perustella miksi taiteellisista syistä ymmärrän että pitää rakentaa helvetinkoneita mutta sosiaalisista syistä niitä saa tehdä vasta kun on täyttänyt 18, samalla yksitellen poistaen koneiden tarvikeakut, jotka se laitto takas paikalleen aina jos kiinnitin huomiota muualle. Tää kaikki tapahtui jossain tarkastustilaisuuden tyylisessä jutussa jossa kaikki ihmiset istui pitkillä tuvanseinustapenkeillä odottamassa että päästään juhliin mun valmistumista, mutta lopuksi olin ihan mutainen ja istuin pesusoikkoon penkin viereen ja Pekka pesi mun hiukset.

Ainii ja kans Radek¹² oli siinä hukassa, ja sitten tuli tieto että se oli pränkkinä kirjoittanut päiväkirjaansa vikan merkinnän jollain kielellä mitä kukaan ei osannut lukee ja suojelupoliisi yritti selvittää että mitä vittua. Olin Uni-Miljalle¹³ että: jos se halua kadota eikä kuolla niin anna sen olla, se tietää mitä tekee, mut kato onko sen auto parkkiksella, sen pitäis olla helppoo kun se on nii valtava ja musta.

16:10

Oon kuunnellu töissä Hulse-Miettisen kirjaa¹⁴ ja toki ku tuln pajalle nii eka asia mitä näen on Siukonen¹⁵ joka etti kuuden millin proppua. Ihme sattuma. Harmi etten tajunnu kysyä siltä että ootko sää täällä töissä vai tulikko vaan pölliin proppuja.

Poranterää terottaessa mietin että Kuvataideakatemiassa ja punkissa jos jotain on oppinu niin sen että kaikki maailman ihmiset on vaan jotain tyyppejä. Tai siis teininä sitä ajatteli että on jotku erityis-i ihmiset erikseen ja ne tekee oikeaa taidetta. Kun tarpeeksi pyörii nii on todennut että kaikki idolitki on vaan jotain tyyppejä, Tom Verlaineikin oli vaan joku tyyppi, sellaisia hölmöjä tyyppejä jotka syö riisiä ja pesee pyykkiä ja tekee vaan taidetta sinnikkäästi eikä

lopetä niin kauan että joku huomaa ne tai ne kuolee.

Kaikki koulun 20mm poranterät oli niin saatanan paskoja etten saanut niistä edes teroittamalla mitään aikaiseksi. Päivän ansioiksi jäi kai siis sitten propun antaminen siukoselle?

3.4.

Sahasin

11 Eri Maija, ei kuvanveistäjä

12 Gryta, kuvanveistäjä

13 Salonen, kuvanveistäjä

14 Miettinen, Kimmo: Suomi-Punk 1977-1981. Like, 2021

15 Jyrki, kuvanveistäjä

4.4.

I don't want to be cutting edge, I want to be sincere and have a nice life

Hirveästi ihmisiä tänään pajalla, mutta kuuntelin täysinä surinamusiikkia ja se auttoi. Maalasin ripustusasiat ruosteenestomaalilla ja tein taitetun käden liimaukset valmiiksi. Huomenna käänän tyyppin mahalleen ja teen toisen käden valmiiksi ja sitten lisään jotain selkään jos tarvii, ja palikointi ois sitten siinä

Tulee varmaan ikävä paitsi että ÄHÄKUTTI voinkin tehdä näitä sata lisää koska tää on mun ammatti! vitsit

Kopioin golubkina-kirjasta sen parhaan muotokuvan A3-kokoisena seinään. Haluisin printata kans kuvia tihusta ja terhistä mutten saanut printteriä toimimaan.

6.4

Aivan jäätävä olo. Olkapää on ihan paskana ja siihen sattuu koko ajan, kuumeinen olo ja väsyttää. Se on varmaan tulehtunut, se menee vaan paskemmaksi vaikka yritän varoa. Soitin päivystykseen ja ne sanoivat että soita pääsiäisen jälkeen uudestaan. Olisin saanut lisää puuta mutta kaikki koulun koneet on taas kiinni kun ilmastointi on paskana. Nukuin työhuoneella kaksi tuntia, heräsin välillä kun vieressä rullakon takana maalava Alex¹⁶ siirsi tuolia.

Oliver auttoi kääntämään tyypin mahalleen, liimasin selkään kymmenen palikkaa, mutta puristinten kiinnittäminen yhdellä kädellä on vaikeaa niin laitoin vaan vitusti liimaa. Onpa sitten sitä kontrastia kun selkä on tehty päin helv- eikäku PUNK ASEENTEELLA

(...)

24.4.

Se pysyy seinässä! SE PYSYY. Ihan sama mitä nyt tapahtuu tai ei tapahdu niin TEIN SEMMOSEN PYSTIN MIKÄ PYSY SEINÄSSÄ. Aika siistii.

Lähteet

Kannen kaavio Siiri Korhonen 2023

Dokumentaatio-osan valokuvat 1 & 2 Ines Masanti, 3 Mette Järveläinen

inserttien piirroksiset ja valokuvat Siiri Korhonen 2023 (ellei toisin mainita)

Johdannon viittaus. Guerrilla Girls: Naked Through the Ages.

<https://www.guerrillagirls.com/naked-through-the-ages-projects/0c5xjozetldt5g0awl5gzmb4fkofot> 22.9.2023

- ii "The only statue in Helsinki in the likeness of an actual woman is Alpo Sailo's memorial to Larin Paraske. Only 20% of Helsinki's almost 500 public art pieces and monuments are made by a female artist."
Katriina Haikala & Hanna-Maija Pääkkönen: Representations of Power.
<https://www.katriinahaikala.com/performance-art/representation-of-power> 14.9.2023
- iii "I want the logger disabled in a chainsaw accident, the war vet using a wheelchair, the secretary with a repetitive stress injury so bad she cant move her hands, to be able to reconfigure their bodies as something other than broken, neglected, medicalized objects of pity." (Clare, s .137)
- iv 1. & 2. kuvien kohteiden sosiaalisen median tileillä julkaistuja kuvia. Käytetty luvalla.
3. Luonnoskirjasta, Siiri Korhonen 2022
- v KID, mail art-kollaasi (yksityiskohta), Siiri Korhonen 2015, sivun valokuva Siiri Korhonen 2022
- vi Wikimedia commons: *Peter (A Young English Girl)* (1923-4), a portrait of painter Hannah Gluckstein. 91.9 x 62.3 cm, öljy kankaalle. Smithsonian- instituution kokoelmassa.
https://en.wikipedia.org/wiki/Romaine_Brooks#/media/File:Hannah_Gluckstein_SAAM-1970.70_2.jpg
22.9.2023
Tekijänoikeudetonta sisältöä (public domain)
- vii Whitney Chadwick: *Women, Art and Society*. Thames and Hudson, 1990, Lontoo
- viii "Sargent cherished this candid drawing of his lifelong friend Paul Helleu (1859–1927) and hung it in the dining room of his Paris apartment."
Metropolitan Museum of Art:in onlinekatalogi
<https://www.metmuseum.org/art/collection/search/12156> 10.9.2023
- ix Anna Goloubkina, *Portrait d'Alexei Remizov*, 1911, bois teinté, H. 70,5 cm, galerie Tretyakov
AWARE archives of women artists research & exhibitons
<https://awarewomenartists.com/artiste/anna-goloubkina/> 7.9.2023

- x 1. studiokuva Siiri Korhonen 2014, 2. työhuonekuva Siiri Korhonen 2017, 3. näyttelydokumentaatio Stockfors Art Fair – tapahtumasta, 2018
- xi Wikimedia commons: ”Whale shark *Rhincodon typus* compared in size with a human.” Matt Martyniuk 2010, CC A-SA3.0
https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Whaleshark_scale.jpg 14.9.2023
- xii Wikimedia Commons: ”Antony Gormley's 'Another Place', Crosby, Liverpool
”Over the last 25 years Antony Gormley has revitalised the human image in sculpture through a radical investigation of the body as a place of memory and transformation, using his own body as subject, tool and material.”
kuva John Sparshatt, 2007, CC BY-SA2.0
https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Antony_Gormley%27s_%27Another_Place%27,_Crosby,_Liverpool_-_geograph.org.uk_-_746291.jpg 14.9.2023
- xiii Yle.fi: ”Jyväskyläläisestä taideteoksesta soitettiin vuosia hätäkeskukseen – katso, mitä ohikulkijat ajattelevat Keinujasta” 17.9.2023, Ada Lassuri, kuva Simo Pitkänen. <https://yle.fi/a/74-20049682> 19.9.2023
- xiv yle.fi: ”Kuvataideakatemia näyttää koskemattomalta, vaikka se on toiminut jo syksyn uusissa tiloissa – katso video” 19.1.2022, Jonni Aromaa, kuva Jussi Koivunoro, kirjoittajan kuvankaappaus.
<https://yle.fi/a/3-12277128> 5.9.2023
- xv ”The Capitol Crawl” Craig Collins, artikkeli kokoelmasta ”Equal Access, Equal Opportunity: 25th Anniversary of the Americans with Disabilities Act”, käyttöoikeuden haltijan digitointi issuu.com arkistopalveluun
https://issuu.com/faircountmedia/docs/ada25_complete_book/s/145488 3.9.2023
- xvi ”Suomessa taide- ja kulttuurialalla vammaisten ja viittomakielisten ammattimainen toimiminen on vähäistä, haasteellista ja usein käytännössä lähes mahdotonta. Taiteeseen suuntautunut vammainen tai viittomakielinen henkilö joutuu yksinäisen tienraivaajan rooliin kaikessa opiskelussaan ja työskentelyssään samalla, kun hänen tulisi kasvaa ja kehittyä taiteilijana.”
Kulttuuria Kaikille – hanke, <https://www.kulttuuriakaikille.fi/matkalla> 4.9.2023
- xvii SelkoSeks Ry:n yhteisöpalvelu instagramissa julkaisema meemi. Käytetty julkaisijan luvalla.
https://www.instagram.com/p/Ct9A1c_tqRA/ 7.9.2023
- xviii Siiri Korhonen, 2022. Valokuva on osa minun, hallinnon ja tilapalvelujen välistä sähköpostiviestiketjua, joka käsitteli sitä, tuleeko kaikkien oppilaiden päästä ovesta sisälle kouluun jossa he opiskelevat. Voit tutustua siihen liitteessä. Keskustelu on vain yksi monista vastaavista.
- xix Eli Clare: Exile and Pride, Duke University Press, 2015
ensimmäinen painos 1999

Clare nimeää inspiraatiopornoksikin kutsutun ilmiön termillä *supercrip*. Hän kuvailee, miten vammattomien ihmisten rakastamat sankaritarinat vammaisista, jotka vammastaan huolimatta saavuttavat suuria asioita, ruokkivat asennetta, että vammaisuuteen liittyy aina avuttomuus. *Supercrip* on sankarillinen, erityinen vammainen, ei niin kuin muut tytöt.
- xx Sivun sitaatti Pertti Kurikan Nimipäivät, ”Aina Mun Pitää”, single, Sony Music Finland 2015.
Sanat ja sävel Kari Aalto, Pertti Kurikka, Sami Helle, Toni Välitälo
- xxi Marja Irjala: Osallinen, syrjässä, marginaalissa, onnellinen? Tutkimus oppisopimuskoulutuksen erityisopiskelijoista Suomessa ja Saksassa. University of Oulu, 2017. s. 17
<http://jultika.oulu.fi/Record/isbn978-952-62-1600-3> 22.9.2023
- xxii ”Maaliskuulaiset”, taidehistoria, kandivaihe - kurssin luento, Jean Ramsay, Kuvataideakatemia, Sörnäisten Rantatie, Helsinki, 2/2021
- xxiii Äiti vesihioi kuumana kesäpäivänä parisataakiloisia kiviä pihalla bikinit päällä. Hän näytti työskennellessään aina keskittyneeltä ja innostuneelta.

Kodin Kuvalehti: ”Kuvanveistäjä Laila Pullisen poika Jean Ramsay, 49: ”Sain perinnön, josta en pääse, vaikka leikkaisin irti vasemman jalkani” Anna Pihlajaniemi, 6.7.2022

<https://www.kodinkuvalehti.fi/artikkeli/lue/ihmiset/kuvanveistaja-laila-pullisen-poika-jean-ramsay-49-sain-perinnon-josta-en-paase> 14.9.2023

- xxiv Vantaan Sanomat: ”Laila Pullisen Kevät ihmisessä -veistos on nyt Musiikkitalossa – Valaistava teos näkyy myös ulos” Armi Suojanen 22. 8. 2019, kuva Hanna Kukorelli/HAM, <https://www.vantaansanomat.fi/paikalliset/1236028> 19.9.2023
- xxv Suullinen tiedonanto, Figuratiivinen kuvanveisto – kurssi, Radoslaw Gryta, Kuvataideakatemia, Elimäenkatu 25, Helsinki, 2019
- xxvi ”Signs of Sensory Processing Disorder (SPD) in Adults” Janice Rodden, 25.8.2023
<https://www.additudemag.com/sensory-processing-disorder-in-adults/> 14.9.2023
- ”Understanding Sensory Processing Disorder”, Psychology Today
<https://www.psychologytoday.com/us/basics/sensory-processing-disorder> 14.9.2023
- xxvii knowyourmeme.com ”Disco Elysium Evrart's Chair” <https://knowyourmeme.com/memes/disco-elysium-evrarts-chair> 19.9.2023
- xxviii Kuva Jenni-Juulia Wallinheimo-Heimonen. Käytetty taiteilijan luvalla.
<https://www.jenni-juulia.com/great-grandpa-looked-like-e-t/index.html> 19.9.2023
- xxix Kulttuuria Kaikille.fi: ”viestinnän saavutettavuus”
https://www.kulttuuriakaikille.fi/saavutettavuus_mita_on_saavutettavuus_viestinnan_saavutettavuus 19.9.2023
- xxx <https://kuvatila.uniarts.fi/taiteilija/siiri-korhonen-KK23>
- xxxi Walt Disney Aku Ankka: Auringon Poika – Don Rosan Sarjakuvia. Sanoma Magazines Finland Oy, 2010
- xxxii Ydinperhe: Pummilla, levyltä ÄLÄ TEE MITÄ PITÄÄ, hakaniemi hardcore 2018.
<https://ydinperhe.bandcamp.com/track/l-tee-mit-pit> 20.9.2023
- lyriikat kuuntelemalla translitteroitu ja saattavat olla miten sattuu.
- xxxiii Aamulehti.fi: ”Punk elää ja voi hyvin – viikonlopun Puntala-rock vietetään helteisessä säässä” Stiina Alapirtti 26.7.2019, kuva Olli Koikkalainen
<https://www.aamulehti.fi/musiikki/art-2000007426089.html>, kuvankaappaus 14.9.2023

kiitos oikolukemisesta, keskusteluista, ja muusta:

Iiva Vilvas, Petrus Louhio, Riikka Laaksoharju, Nora Tapper, Ira Kuosmanen, Siiri Viljakka, Sauli Tvaltvadze, Tessa Astre, Essi Pitkänen, setien ja tätien whatsapp-ryhmä

erityinen kiitos Radoslaw Grytalle, hankalalle ihmiselle.

Liitteet

Esimerkki 1

Aihe: Kuvan kevät 2022

Lähtettäjä: Korhonen Siiri <siiri.korhonen@uniarts.fi>

aika: la 25.9.2021 21.24

vastaanottajat: [suunnittelija], [professori], [opintokordinaattori], [tuotantopäällikkö, näyttelytoimikunta], [opintopäällikkö], [opetuksesta vastaava varadekaani], [ohjaava lehtori], [asiantuntija, henkilöstöpalvelut]

Hei!

Kirjoitan teille kuvan kevääseen osallistumisen lykkäämisestä. Pahoittelen viestin pituutta, mutta toivon että teiltä jossain vaiheessa viikkoa löytyy aikaa lukea se.

-----, jonka takia Kela luokittelee minut mm. oikeutetuksi vammaistukeen. Käyn säännöllisesti ----- yms, ----- liittyvän ----- ja ----- kanssa elämisen kanssa selviämisen helpottamiseksi.

-Terveystilani voi summata vaikka niin että pystyn tekemään lähes kaikkea mitä terveetkin, mutta tarvitsen enemmän aikaa lepäämiseen, eikä levon tarvetta tai poissaolojani voi aina täysin ennustaa.

-Aloitin opiskeluni 2017 sairauslomalta ----- pahenemisvaiheen ja ----- jälkeen, ja opiskelin ensimmäiset puoli vuotta kuntoutustuella.

[...]

Pandemia-aika on saattanut katkolle monia tukitoimia jotka ylläpitävät terveyttäni ja toimintakykyäni, ja se ilmiselvästi on vaikuttanut opintojeni suoritustahtiin. Voin toimittaa näistä erillisiä todistuksia jos se on tarpeen, mutta uskon että teillekin kaikille on selvää poikkeustilan erityisen raskaat vaikutukset opiskelijoihin joilla on ennestään terveydellisiä haasteita.

Kysyin opintokordinaattori ---- -lta viime keväänä HOPS-keskustelussa, että voinhan näillä perustein lykätä kuvan kevääseen osallistumista kevääseen 2023, esittäen samassa yhteydessä lääkärintodistuksen aiheesta. Hain ja sain myös silloin koululta & Kelalta lisäaikaa kandidatukseni suorittamiseen. En haluaisi toistaa kandinäyttelyssä tekemääni virhettä, niin että osallistun kuvan kevääseen vaikka tiedän ettei se terveyteni ja opintojeni etenemisen kannalta ole järkevää, sillä pelkään että se pidentäisi opintoaikaani taas lisää. Ymmärsin -----, ----- ja ----- kanssa käymieni keskustelujen perusteella, että tämä on heidänkin mielestään järkevää ja asian pitäisi olla nyt myös byrokraattisesti järjestyksessä. Olen suunnitellut opintoni sen perusteella, mutta on käynyt ilmi että asia on taas epäselvä, enkä tiedä voinko lykätä osallistumistani vai en.

Viimeksi minulle kerrottiin vaihtoehtona koulun taholta että näyttelyihin osallistuminen ei ole pakollista, ja voin olla kokonaan osallistumatta. Samoin minulle on jatkuvasti sanottu, että jos olen liian sairas opiskelemaan, minun tulee jäädä sairauslomalle. ”Sairauteni” on kuitenkin parantumaton, joten se ei oikein auta, sillä haluan työskennellä alallani siitä huolimatta, niillä voimavaroilla mitä minulla on. Koen ylläkytävän suhtautumisen hyvin loukkaavana ja toisinaan suorastaan epätoivoa aiheuttavana, koska se käytännössä implikoi etten ole tervetullut opiskelemaan Kuvataideakatemiassa.

Yliopistolaki sanoo että opiskelijoille on järjestettävä yhdenvertaiset mahdollisuudet osallistua opintoihin ja opintojen suorittamiseen vaikuttavat sairaudet ja vammat on otettava huomioon. Kuvan Kevät on niin olennainen osa opintoja Kuvataideakatemiassa, että koen ettei yhdenvertaisuus kohdallani todellakaan toteudu jos asia ei järjesty. Siksi tämä viesti onkin osoitettu myös --- -----lle Taideyliopiston Tasa-Arvo- ja yhdenvertaisuusvastaavana, sillä haluan saattaa hänellekin tietoon kuinka vakavana epäkohtana koen sen että tämä prosessi on toistuvasti näin hankala.

Jos käy ilmi että ainoa vaihtoehto minulle on osallistua kuvan kevääseen keväällä 2022, tarvitsisin siitä tiedon mahdollisimman pian, että voin alkaa tehdä teostani. Tai jos minun pitää toimittaa yksityiskohtaisempia uusia lääkärin suosituksia tms. papereita johonkin asian ratkaisua varten, toivoisin siitäkin tietoa pian, sillä YTHS:n jonot ovat tällä hetkellä hyvin pitkät. Historiallisia dokumentteja ----- voin toki toimittaa vaikka heti.

Haluaisin samalla kiinnittää huomionne myös siihen, että koko opiskelujeni aikana minulle ei ole missään vaiheessa oikein selvinnyt, että minne minun pitää ottaa yhteyttä, jos tarvitsen sairauden tai vamman takia erityisjärjestelyjä koululta, tässä tai jossakin muussa asiassa. Olisi varmasti helpompaa kaikille jos koulussa olisi jokin sovittu menettely että millä tapaa tämä asia pitäisi hoitaa, tai jos sellainen on, siitä myös kerrottaisi oppilaille.

Kiitos ajastanne

Siiri Korhonen

(Yliopistolain määrittelemä opinto-oikeus kandi- ja maisteritutkinnon suorittamiseen on seitsemän vuotta. Taideyliopistolla on tutkinnon suorittamiseen liittyvät omat aikarajat, jotka määrittelevät, että lopputyönäyttelyyn on pakko osallistua viidennen opiskeluvuoden keväällä, ja siitä voidaan poiketa vain tietyin, tiukoin ehdoin. Poikkeamismenettelyn anomisen ohjeita ei ole tiedotettu opiskelijoille.

5,5 opiskeluvuoden jälkeen oppilaat luokitellaan n-vuoden opiskelijoiksi, jolloin heillä ei ole oikeutta osallistua suurimmalle osalle kursseista, käyttää koulun tiloja itsenäiseen työskentelyyn, hakeutua opiskelijavaihtoon, hakea koulun materiaaliapurahaa, hakea työharjoittelutukea, tai hakea Taideyliopiston Tukisäätiön apurahoja, vaikka heidän opintojensa piteneminen olisi sairauden tai vamman aiheuttama.

Kela katsoo korona-pandemian itsessään olevan hyväksyttävä syy opintojen viivästymiseen, ja on myöntänyt sen perusteella lisäopintotukikuukaudet 2020-21 opiskelleille pyydettyä, ilman erillisiä lääkärin selvityksiä. Kuvataideakatemia ei ole ottanut poikkeusaikaa huomioon tutkinnon suoritusajoissa.

Taideyliopiston Tukisäätiö muutti vuonna 2022 stipendikäytäntönsä niin, että aiemmin taiteellisista tai sosiaalisista ansioista myönnettyjen stipendien sijaan koulu jakaa nyt 750e:n stipendin jokaiselle, joka valmistuu 5,5-vuoden tavoiteajassa, käytännössä siis palkiten terveet opiskelijat siitä, että he ovat terveitä. Käytäntö on hyvin linjassa lainapainotteisen oikeistolaisen koulutuspolitiikan kanssa ja lisää oman pienen panoksensa sen aiheuttamaan taloudelliseen epätasa-arvoon, koska vammaisen tai sairain opiskelija menettää usein myös opintolainahyvityksen, jonka myöntäminen myös perustuu opintojen tavoiteajassa suorittamiseen.)

Esimerkki 2

Esteettömyys
Korhonen Siiri <siiri.korhonen@uniarts.fi>
ti 19.7.2022 15.00

Hei!

Olen kuvanveistäjä, jonka täytyy usein siirtää työssään painavia asioita, vaikka ei lääkärin määräyksestä saisi nostaa painavia asioita. Tämän takia painavat asiat arjessani siirtyvät yleensä pyörillä. Ainoa reitti jota pääsen kouluun iltaisin ja näin kesällä (minulla on kesätyölupa) menee takaputken rappujen kautta.

Tämä on perseestä, etenkin kun ongelma ratkeaisi hyvin kätevästi jos oppilaat pääsisivät sähkölukkoavaimillaan kulkemaan erinomaisen esteettömästä ja kätevistä etuovesta.

En odota vastausta näin heinäkuussa, mutta toivon asiaan muutosta ensi syksyille.

Ystävällisin kesäterveisin
Siiri Korhonen

Re: Esteettömyys
[varadekaani] :
ti 9.8.2022 14.49

Hei Siiri,

olen välittänyt viestisi [tilapalvelujen päällikkö]:lle ja [Kehittämispalvelujen Päällikkö]lle ja puhunut tästä myös [professorin] kanssa. *[edit.: ko. Professori myöhemmin kertoi, ettei tämä ole totta, ja hänen kanssaan ei ole keskusteltu.]* Esteettömyys on tärkeä asia, mutta Kuvanveistossa on ollut useita varkaus-tapauksia viime vuodenaikana ja ovien sulkemusella on pyritty myös lisäämään turvallisuutta. Emme voi taata 24 tunnin palveluja ja siksi olisi tietenkin suositeltavaa hoitaa apua vaativat siirrot päivällä kun vahtimestarit ovat paikalla. Parannamme saavutettavuutta mahdollisuuksien mukaan ja saat tähän varmasti vastauksia vielä muiltakin.

Ystävällisin terveisin,
[varadekaani]

[...]

VS: Ehtisitkö vastata ja viedä asiaa eteenpäin: Esteettömyys
[henkilöstöpäällikkö]:
pe 12.8.2022 9.01

Hei Siiri

Pahoittelut siitä, että erityisesti kesällä on ollut talon ollessa rajoitetusti auki haasteita roudauksen kanssa. Käsittelimme asiaa ennen kesää yhdessä [teknisten palvelujen päällikkö]:n ja tilapalveluiden kanssa.

Turvallisuussyistä meillä on tällä hetkellä mahdollisuus järjestää roudaus sellaisina aikoina, kun talossa on vahtimestaripalvelut. Silloin roudaus järjestyy sille tarkoitettua reittiä pitkin lastauslaiturin kautta. Muina aikoina turvallisuuteen liittyy mm. sen takaaminen, että kiinteistön ovet ovat asianmukaisesti lukittuna, kun talossa ei ole palveluita.

Toivottavasti nämä ajat toimivat sinulle näin lukukauden aikana. Tuohon loma-ajan liikkumiseen mietitään järkevää ratkaisua nyt syksyn aikana.

Ystävällisin terveisin

[henkilöstöpäällikkö]

Vs: Ehtisitkö vastata ja viedä asiaa eteenpäin: Esteettömyys
Korhonen Siiri <siiri.korhonen@uniarts.fi>
pe 12.8.2022 13.38

Hei!

Nuo ajat valitettavasti eivät toimi. Kyseessä ei ole mikään erityinen harvinainen tapaus, vaan portaat ovat hankalat ihan jo omille kipeille polvilleni, vaikka ei olisi mitään roudattavaa.

En ole ainoa opiskelija jolla on esimerkiksi reuma, murtunut jalka, lastenvaunut tai tarve käyttää pyörätuolia. On kohtuutonta, että nämä ihmiset eivät voi itsenäisesti liikkua työhuoneisiinsa niin kuin muut opiskelijat. On myöskin kohtuutonta, että tämän asian kanssa pitää toistuvasti tapella kuvalla ja vaatia oikeuksiaan, koska minusta ainakin on epämukavaa jakaa henkilökohtaisia terveystietojani ulkopuolisten kanssa - siksi tiedot näistä tarpeista eivät todennäköisesti useinkaan kantaudu teille asti. Esteettömän ja yhdenvertaisen kulun rakennukseen pitäisi olla itsestäänselvyys, ja olen todella pettynyt siihen, ettei näin ole.

Esteettömyys ei voi toteutua vain ulkopuolisen avun varassa. Avun varassa oleminen on nöyryyttävää ja toiseuttavaa erityisesti silloin, kun tämä koko ongelma olisi byrokraattisella päätöksellä korjattavissa, eikä kyse ole siitä että esteetöntä ovea ei ole olemassa tai sellainen jouduttaisi rakentamaan.

Vargaat ovat joka kerta tulleet kuvanveistoon pihan varauloskäynnin kautta portin yli kiipeämällä. Etuoven aukioloajan rajoitus ei estänyt sitä, että kesän aikana takaportin kautta kiipeili vaaratilanteita aiheuttamaan ulkopuolisia ihmisiä. Etuoven kulun rajoittaminen on kosmeettinen toimenpide eikä paranna turvallisuutta mitenkään - jos se on iltaisin ja öisin avattavissa kulkulätkällä, mahdolliset väärinkäytöksethän pystytään selvittämään kulunvalvonnasta, eikö niin? Jos turvallisuutta halutaan aidosti parantaa, tehkää takapihan portille jotain.

Siiri

[henkilöstöpäällikkö]:

Hei Siiri, soitan sinulle alkuviikosta. Esteetön kulku mainitsemistasi syistä on eri asia. Esteetön kulku järjestetään toki. Selvitellään yhdessä tuota asiaa. En täysin tajunnut alkuperäisestä viestistä, että roudauksen lisäksi oli kyse myös muista haasteista liikkua. Pahoittelut siitä.

Palaan asiaan. Hyvää viikonloppua,
[henkilöstöpäällikkö]

[viestiketjua lyhennetty tilan säästämiseksi. Välissä käytiin myös puhelinkeskustelu, jossa henkilöstöpäällikkö sanoi kirjoittajalle mm. että ”tottakai rullatuolin käyttäjille järjestetään tarvittaessa kulkulupa jos heitä tänne joskus tulee” ja Korhonen uhkaili sievästi hallinto-oikeuteen kantelemisella.]

Vs: Ehtisitkö vastata ja viedä asiaa eteenpäin: Esteettömyys
Korhonen Siiri <siiri.korhonen@uniarts.fi>

Kulku rakennukseen ei ole esteetön, jos pääsyä esteettömään oveen täytyy jostain erikseen perustellen pyytää. Tällainen ei ole esteettömyyttä tai kulkemisen tasa-arvoisuutta, vaan huono kompromissi.

Minua aihe koskettaa varsin marginaalisesti, sillä kuten alkuperäisessä viestissäni kerroin, pystyn kävelemään portaita, en vain pysty kävelemään niitä ja samalla kantamaan opiskeluarkeeni kiinteästi liittyviä asioita. Kenenkään ei kuitenkaan pitäisi joutua perustelevaan, että pitääkö ovesta viedä savea vetokärryssä, rollaattori vai vain omat polvet, ja onko taustalla lääketieteellisiä syitä vai ei, kun hyvä luiskallinen ovi elektronisella kulunvalvonnalla on olemassa.

Minut tavoittaa halutessaan numerosta _____. Asia kuitenkin koskettaa laajaa joukkoa opiskelijoita, ei vain minua.

terveisin

Siiri

Kulkulupa
Korhonen Siiri <siiri.korhonen@uniarts.fi>
pe 19.8.2022 11.42

Moi, [henkilöstöpäällikkö] pyysi [puhelimessa] pyytään sulta kulkuluvan etuoveen.
Saanko kulkuluvan etuoveen?

Siiri

RE: Kulkulupa
[Päällikkö, Tilapalvelut]:
pe 19.8.2022 11.54

Hei

Kyse on ilmeisesti liikuntaesteisille tarkoitettusta reitistä. Tarkoititko sitä?

T. [Päällikkö, Tilapalvelut]

Vs: Kulkulupa
Korhonen Siiri <siiri.korhonen@uniarts.fi>
pe 19.8.2022 13.41

En tiedä mistä reitistä on kyse, mutta kyllä, minulla on portaiden käyttöä vaikeuttava liikuntaeste.

Siiri

RE: Kulkulupa
[Suunnittelija, Tilapalvelut]
pe 19.8.2022 14.16

Terve,

Ilmeisesti puhutaan Myllyn Rantatien puolella olevasta yhdestä invaovesta?

Sen ovipumpussa on ongelma ja siihen odotellaan korjausta. Ovi ei siis palaudu takaisin kiinni.

Sen takia ovi on tällä hetkellä kytkettynä OFF tilaan.

Yst.terv.

[Suunnittelija, Tilapalvelut]

Vs: Kulkulupa
Korhonen Siiri <siiri.korhonen@uniarts.fi>
pe 19.8.2022 14.35

Moro

En tiedä mistä ovesta puhutaan, itse puhun siitä että neljän jälkeen kuvalle pääsee vain takaovesta, jolle päästäkseen tarvitsee kävellä ne putken rautaportaat. Mulla on ----- ja portaiden kävely ja erityisesti taiteen raahaaminen niissä sattuu. Ratkaisuksi erinäinen määrä henkilöstöä on ehdottanut, että saisin lätkälleni kulkuluvan etuoveen. Itselleni käy aivan mikä tahansa ovi johon ei liity pitkiä portaita. En käytä pyörätuolia eli matalaa ovipainiketta tms. en tarvitse. Voitte päättää keskenämme mikä ovi se olisi.

Siiri

RE: Kulkulupa
[Päällikkö, Tilapalvelut]:

ma 22.8.2022 12.49

Hei

Kulikutunnisteesi lisätään 24/7 kulku Sörnäisten Rantatien oveen maanataista 29.8. alkaen. Toivottavasti saamme myös ovipumpun kuntoon siihen mennessä.

Käyttäessäsi kyseistä kulkureittiä kiinteistön ollessa suljettu sinun tulee varmistaa että ovi sulkeutuu asiallisesti ja ettei ulkopuolisia pääse kiinteistöön samalla oven avauksella.

Y [Päällikkö, Tilapalvelut]

Vs: Kulkulupa
Korhonen Siiri <siiri.korhonen@uniarts.fi>
ma 22.8.2022 13.03

Hei! Kiitos paljon! Asia siis minun puolestani kunnossa.

Teitä ehkä kiinnostaa, että asian hoitumiseksi vaadittiin

-17 sähköpostiviestiä

-yksi puhelinkeskustelu

-Osallisena on ollut ainakin 9 ihmistä, joista vain kahdelle olen lähettänyt viestini itse, muille se on minulta kysymättä forwardoitu.

-viestini on myös kysymättä forwardoitu ainakin yhdelle talon sisäiselle maililistalle jonka lukijoiden määrää en tiedä, mahdollisesti myös kahdelle

Aika hyvin asiassa joka koskee minusta potentiaalisesti yksityisiksi katsottavissa tietoja, kuten terveystietoja. Ehkä voisitte jotenkin tulevaisuudessa tarkentaa prosessia. Jotakuta muuta ihmistä saattaisi haitata että suunnilleen koko hallinto tietää suhteestani portaisiin ja muuhun.

Siiri

RE: Kulkulupa
[Päällikkö, Tilapalvelut]:

ma 22.8.2022 13.17

Hei

Kiitos palautteesta. Olet oikeassa että terveystietojen jakaminen ei ole tarpeellista tai laillista. Postituslista jolle olen viestin jakanut on tilapalveluiden sisäinen ja meille on selvä ettemme kommentoi viestien sisältöä ulkopuolelle. Olet myös oikeassa että prosessin tulisi olla selkeämpi eikä vaatia kulun tarvitsijalta suuria ponnistuksia.

Otamme asian keskusteluun opintopalveluiden kanssa jotta tämä on jatkossa selkeämpää.

Pahoittelut osaltani haasteista ja hyvää jatkoa opiskelun parissa.

tiistai 13. syyskuuta 2022 11.48
Korhonen Siiri <siiri.korhonen@uniarts.fi>
VS: Esteettömyys

Hei Siiri, olen selvittelyt tuota esteettömän kulun järjestymistä opiskelijoille.

Miten mielestäsi toimii se tieto, jonka Tuudon kautta löytää kohdasta yksilölliset opintojärjestelyt? Siellä on ohjeistusta ja lomake, jolla järjestelyä voi pyytää (käytännössä oman akatemian opintopäällikön kautta). Tämä ottaa nyt kantaa vain siihen, miten kulut tällä hetkellä järjestyvät käytännössä – ei laajemmin siihen mistä puhuttiin 'esteettömästä rakennuksesta' ja ylipäätään kuluista Myllyyn.

-[henkilöstöpäällikkö]

Vs: Esteettömyys / tuudo
Korhonen Siiri <siiri.korhonen@uniarts.fi>
ti 13.9.2022 13.23

Hei!

En tiennyt että tuollainen lomake on enkä ole koskaan huomannut sitä. Yritin äsken erikseen etsiä sellaista enkä löytänyt. Missähän siellä sen pitäisi olla?

Tämän perusteella sanoisin siis että aika huonosti toimii.

Siiri

Vs: Esteettömyys
Korhonen Siiri <siiri.korhonen@uniarts.fi>
to 29.9.2022 17.26

Hei! Olen odotellut [puhelimessa] lupaamanne tiedotetta siitä että miten tämä esteettömän kulun järjestely toteutetaan. Oppilastoverini kysyvät sitä minulta, enkä tiedä mitä heille vastata. Voisitteko tehdä asialle jotain?

Siiri

Vs: Esteettömyys
Korhonen Siiri <siiri.korhonen@uniarts.fi>
ma 23.1.2023 11.22

Hei!
Onko asiassa tapahtunut edistystä?

Siiri

(tätä kirjoitettaessa [19.9.2023] henkilöstöpäällikkö ei ole vastannut viesteihini, oppilaiden ja henkilöstön kulku rakennukseen on yhä järjestetty takaoven rautaportaikon kautta, eikä koulu ole tiedottanut tai muuten kertonut oppilaille, miten, mistä ja keneltä voi hakea kulkulupaa esteettömään oveen.)